

P GLASOVA Panorama

KRANJ, 14. APRILA 1962 — LETO II — STEVILKA 14

»PLANŠARJI« NE PASEJO KRAV

Kranjske ljubitelje domače glasbe so ta teden spet zvalili »veseli planšarji« pred svoja glasbila in jih dvakrat po dve uri zabavali s singlajočimi zvoki in zdravim humorjem.

Clovek bi po oblekah, ki jih veseli fantje nosijo, sošil, da so prišli s planin v okolici Bohinja, kjer so še ta čas pasli in molzli krave ter delali sir. Vendar..., ko so končali z igranjem, niso odšli na Gorenjsko, marveč so se v svojih avtomobilih odpeljali — proti Ljubljani! — Vsi ti »planšarji« so uslužbenci v našem glavnem mestu, naši pa so se pred leti pri godbi na pihala Ljudske milice. — Pristno gorenjsko ime so si izbrali pač zato, ker so njihove planšarke pesmi med ljudmi najbolj vzgale, saj ni bilo malo takih — in jih še sedaj ne

manjka — ki so se ob zvokih njihovih trobil, godal in tolkal veselo zavrteli.

Tako so se v tradicionalnih nošah podali v svet — ljudi zabavat...

V VSAKI DRUZINI NAPRAVIJO »HISNI PRAZNIK«, KO OTROK SHODI. V NASEM CASU NE POMENI MANJSEGA ŽIVLJENJSKEGA USPEHA, KO SE CLOVEK NAUČI HODITI PO PARKETU ALI KAKOR TEMU PRAVIMO, KO SE NAUČI PLESATI. PLES JE POSTAL NAJBOLJ RAZSIRJENA CLOVESKA NAVADA. O PLESU Z VELIKIM POUČENJEM GOVORIMO S PRIZNIC, PA TUDI DRŽAVNIKI GA S PRIDOM IZRABLJAJO, DA PRIDEJO DO VOLILNIH ZMAG. PLES POMENI PRECEJ VEČ KOT »SPREHAJANJE PO PARKETU«.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V ŽABNICI

Trčenje dveh tovornih vlakov

Zabnica, 11. aprila — Sinoči nekaj po 21. uri sta na železniški postaji v Zabnici trčila dva tovorna vlaka. Pri trčenju je nastala večmilijunska škoda, vendar na srečo ni bilo človeških žrtev. Le sklepnik je bil nekoliko poškodovan.

Ker je prometnik I. Z. s

postaja v Zabnici odpravil tovorni vlak proti Sk. Loki, se preden je bil nasprotni prihajajoči tovorni vlak v celoti na stranskem tiru, je prvi vlak zatekel tri vagona še na glavnem tiru in jih iztiril. Dva prazna vagona (last nemške železnice) sta popolnoma unčena, medtem ko je

tretjega — napolnjenega s koksom lokomotiva porivala pred sabo in je ostal skoraj nepoškodovan.

Reden železniški promet med Kranjem in Ljubljano so lahko vzpostavili šele danes popoldne, ker je bilo zaradi zatranega vhoda na stranski tir križanje v Zabnici nemogoče. Vlaki so se tako križali le v Kranju in v Škofji Loki in so zato

po večini vozili z zamudo. — Po tej progii pelje na dan več kot 50 vlakov, kar je pa za enotirno progio zelo močna obremenitev.

Med drugim je imel veliko zamudo tudi nočni brzovlak proti Avstriji, ki bi moral peljati po tej progii kmalu po nesreči, a so ga morali na železniški postaji v Škofji Loki zadržati okoli eno uro in pol. Kot je znano, je treba za vsako minuto zamude mednarodnih vlakov plačati 2000 dinarjev. — M. S.

Srečanja z ljudmi

Najbrž za ta pogovor niti ni važno, da si je Saša Skufca pred poldrugim letom kupil pipo kot nekoč Hemmingway, ko je pisal svoje obsežne romane. Ob tem »novem ognjišču« je nastala njegova mladinska igra »Punčka sanja«, ki je pretekli teden doživela krstno predstavo v jeseniškem Čufarjevem gledališču. Tretji krst je bil celovečeren. Njegovi prejšnji dve deli Trnuljčica ter Janko in Metka sta obšli domala vse slovenske odre.

● Kaj je osnovna ideja novega dela?

— Vera v človeka, optimizem, tovarštvo, mladost, iskrenost in pravičnost. Kot v vsaki pravljici si tudi v tem delu stojijo nasproti temni in svetli liki. Sku-

TRETJI KRST

šal sem v igri povezati tri stvari, ki na odru do sedaj še niso doživele sožitja, to so mitologija, sodobna tehnika (elektronski možgani, televizija) in ročne lutke.

● Kaj misliš o mladinski dramatik pri nas?

— Premalo je mladinskih odrskih del in redki so ljudje, ki se s to zvrstjo ukvarjajo. Splošna ocena: nezadostno.

● Kako je nastala »Punčka sanja«?

— V prejšnjih dveh dramskih delih sem posegel po pravljicah, ki sem jih priredil za oder. »Punčka sanja« pa je izvorno delo.

● Včasih očitamo mladinskim dramatikom, da niso izvirni. Posledica tega je, da nimamo izvirnih slovenskih del. Ali ta očitek drži?

— Izvirna dela lahko preštejemo na prste. Mislim, da je vzrok za to podcenjevanje mladinske literature. Zdravko Tomažej

PEKLENSKI STROJ

Četrti general izmed petorice, ki se je uveljavila z znanim alžirskim udarom, se je te dni zagovarjal pred pariškim sodiščem. General Edmond Jouhaud, ki je že približno 20 dni za rešetkami, je tudi na sodišču ostal vreden »ugleda«, ki ga ima njegova teroristična organizacija. Pariška policija, ki se je spravila na strehe okolišnih hiš, da bi preprečila napad OAS, je bila zaposlena. Vzdož ceste od pariškega zapora Sante do PALACE PRAVICE so bili razporejeni oboroženi policisti na vsakih dvajset korakov.

General Jouhaud je pred sodiščem, ki mu lahko izreče smrtno kazen, govoril, kot da ga sodišče kliče na zatožno klop ne zaradi zločinov, temveč zaradi zaslug. »Vse, kar sem napravil, je bilo narejeno za Alžirijo, za mojo nesrečno deželo in za male ljudi.«

Na del obtožnice, ki ga krivi za uboje, napade na ljudi,

vlome in tatvine v bankah, je dejal: »Točno je, da je bilo več prekrškov. Moja vloga je bila politična. Če kakšen komandos dela na svojo pest ilegalno, brez telefona in oficirjev za zvezo, je to znak, da ukazi ne naletijo na popolno poslušnost.«

V zagovoru, ki je trajal 110 minut, je general, ki je bil v juliju lani že obsojen na smrt v odsotnosti zaradi sodelovanja in pripravljanja puča v Alžiriji, dejal: »Ko sem stopil v OAS, sem vedel, da bom nekega dne odgovarjal za svoja dejanja. Ne izogibam se odgovornosti. Sprejemem kazen za vse, kar so napravili moji ljudje.«

Generalu so prišli 25. marca v Oranu. Takrat je bil v civilni obleki, nosil je brke in umetno brado. Pristaši OAS so napravili napad na oransko orožniško postajo, ko so zvedeli, da je Jouhaud ujet. Napad so orožniki odbili v borbi, ki je zahtevala eno smrtno žrtev in 18 ranjenih.

Svet med vzporedniki kaznivih dejanj

Strah v lelemest

Navada je, ko govorimo o Chicagu, da obvezno ome-nimo njegovo podzemlje, ki prinaša večer glavobol ame-riški policiji. Zadnja leta je prisposodbo »mesto strahu« dobil še Washington. Glavno mesto ZDA je bilo do sedaj mirno in znano predvsem v političnem svetu. Na zase-danju ameriškega senata pa so ga pred kratkim prekrstili v »mesto strahu«. Pojasnilo: mirni sprehodi po širokih ave-nijah so postali nevarni zaradi vedno večjega števila kaz-nivih dejanj. Pozvali so washingtonsko policijo, da polovi storilce in prepreči nova zla.

Po uradnih statistikah OZN noma drugače. Vsi vedo, da število kaznivih dejanj sko-raj v vseh deželah narašča. Kaj je temu vzrok? Ta po-jav raziskujejo ameriški ča-sopisi, ki so priobčili vrsto sestavkov iz svetovnih vele-

stoma drugače. Vsi vedo, da so vislice kazni za zločin. Sodniki ne izrekajo blagih kazni. Britanski sodniki pra-vijo o ameriškem sodstvu, da bolj štiti pravice prestopni-kov kot pravice družbe.

RIM

Ulice Rima, Neaplja in Mi-lana so popolnoma var-ne pred nasilneži. Po njih se lahko meščani spre-hajajo ob vsakem času tudi ponoči. O oboroženih tatovih ni govora. Včasih se samo na prometnih križiščih v pred-mestjih zgodi kakšen napad na parkirane avtomobile.

Zenske često zasledujejo. Toda moški ne uporabljajo nasilja in se umikajo brez hudodelstev.

Do storilcev kaznivih de- janj so italijanska sodišča

stoga. Blage kazni bodo do-delili storilcem, če so zelo mladi. Za povratnike pa so kazni najstrožje - tri leta temnice. Uboj kaznujejo z dosmrtno ječo. Italija nam-reč ne pozna smrtno kaz-ni.

KÖLN

V Nemčiji ne delajo so-diščem preglavic zlo-činci, ki so zelo malo-številni, pač pa skupine mla-dih fantov, ki delajo raz-lične prekrške. Tako imeno-vani »halbstarkerji« zaskrb-ljujejo ljudi v vseh večjih nemških mestih. Iz vrst teh prestopnikov se je število tatvin in vlomov v zadnjih letih precej povečalo v Kölnu in drugih nemških mestih. Meščani mislijo, da krivdo za to nosi zakon, ki je do mla-dih ljudi preveč popustljiv. Policija je med Nemci zelo popularna in cenjena. Spre-hodi ponoči so popolnoma varni.

Drugo nemško mesto Ham-burg vodi na lestvici manj-sih žepnih krajev, tavin av-tomobilov in vlomov v stan-ovanja. Policija pa je sto- rilcem vedno za petami.

STOCKHOLM

Čeprav je že vsemu sve-tu znano, da se na Svedskem brigajo o lju-deh »od zibelke do groba«, je zadnja leta prišlo v tej severni deželi do naraščanja kriminala in kaznivih dejanj. V Stockholmu ni organizi-ranih tolpe, vendar žene in starci ponoči neradi prihaja-jo na ulice. Storilci kaznivih dejanj so predvsem mlajši ljudje, ki jim želja po avan-turah ne da miru. Švede za-nimajo neprimerno bolj sto- rilci kaznivih dejanj kot kaz-

niva dejanja sama. Za pre-stopnike pravijo, da jih mo- rajo zaposliti in preprečiti beg v seksualni zločin, pre-prečiti kraje avtomobilov in preprečiti popivanje in upo-rabo alkohola. Po uradnih stališčih so vse to razlogi za zakonske razveze in zločine.

PARIZ

V Parizu so zabeležili po-večanje nočnih nasil- stev in napadov na po-sameznike. Na splošno lahko rečemo, da med pariškimi bulevarji vlada red in mir. Večje neprimlike lahko doži-vimo v mestnih četrtih, kjer je veliko število nočnih lo-kalov. V Parizu niso zabele-žili še primera uličnega po-silstva. Pariška policija stoji na vsakem koraku.

V francoski prestolnici ni-so redki prekrški mladolet-nikov, vendar teh izgrediv ne gre primerjati z ameriškimi.

Po sodbi vseh ameriških dopisnikov iz svetovnih ve-lemest, ki smo jih našli, in iz Tokia, Otawe in Buenos Airesa kriminal na svetu ni-ma takšnega obsega kot v podzemlju ameriških vele-mest.

GLOBUS

● TIROLSKI KLOBUKI

V Češkoslovaški je nastala prava gonja proti tirolskim klobukom, ki so prišli v mo-do posebno med mladno. Sindikalni list »Prace« piše, da so ti klobuki izzvali od-por starejših ljudi, ki jih klobuki spominjajo na dolo-bno nacistične okupacije. List ob-soja vse tiste, ki nosijo takš-ne klobuke, posebno pa mla-dino, ki se oblači v bele do-kolenke v tirolskem stilu.

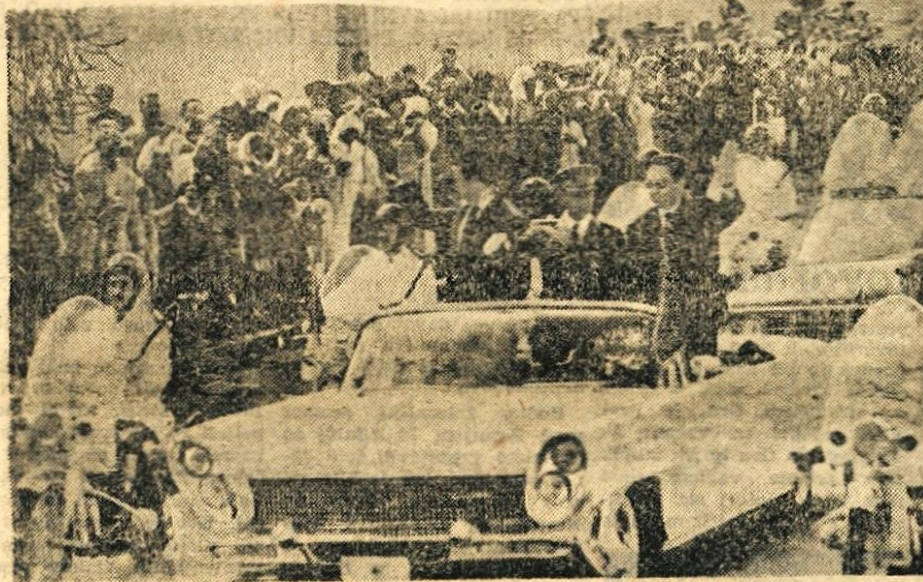
Če bi se starejši ljudje pred dvajsetimi leti spomnili in takrat opozorili vse tiste, ki so začeli posebno v Sude-tih nositi tirolske klobuke, ne bi bilo treba danes dvi-gati takšnega hrupa.

● ZBIRKA KLOBUKOV

Nekdanji ameriški pred-sednik Eisenhower je postal vnet zbiralec kavbojskih klo-bukov. Za neki klobuk, ki je bil okrašen z zlato nitjo, je pred kratkim plačal 2200 do-larjev.

● POZDRAV VOJVODE

Edenburški vojvoda, mož britanske kraljice Elizabe-the, je med obiskom v Južni Ameriki obiskal tudi Para-gvajskega diktatorja Alfreda Stresnerja. Visoki gost je presenetil svojega gostitelja, ko je na sprejemu dejal: »Za me je prijetna sprememba biti gost v deželi, kjer ne vlada ljudstvo.«

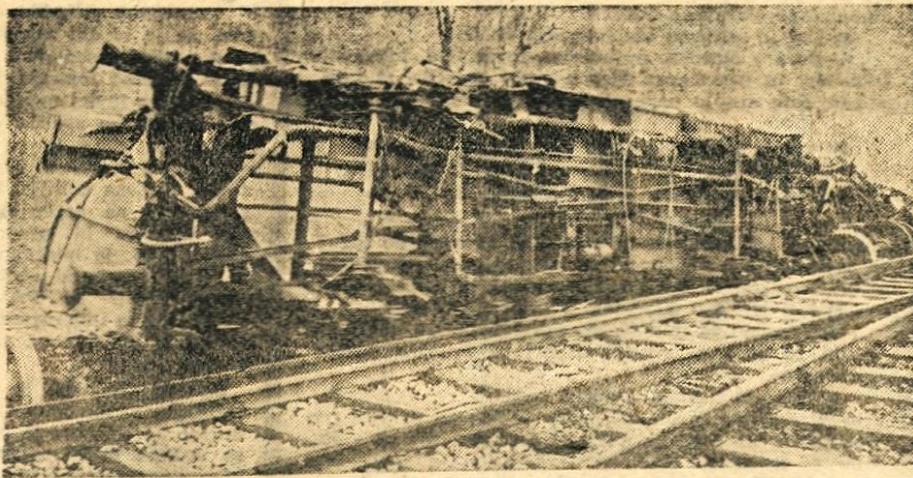
SLAVJE NA ULICAH MAROKA OB SPREJEMU PODPREDSEDNIKA ZAKASNE ALŽIR-SKE VLADE BEN BELA, KI V ODRPTEM AVTOMOBILU V DRUŽBI MAROŠKEGA KRA-LJA HASSANA II IN PREDSEDNIKA ZAKASNE ALŽIRSKE VLADE BENHEDE PO-ZDRAVLJA MAROKANCE. PODPREDSEDNIK BEN BELA JE S SVOJIMI STIRIMI TOVA-RSI PREBIL V FRANCOŠKIH ZAPORIH SKORAJ ŠEST LET. PRVIKRAT PO UGRABITVI SE JE ALŽIRSKA VLADE SESTALA V POLNI ZASEDBI. BEN BELA JE S SVOJIMI TOVARISI KMALU ZATEM KRENIL NA POT PO ARABSKIH DRŽAVAH. OBISKAL JE ZAR IN IRAK.

mest v razmerah v »pod zemljo«. Ni nobenega dvo-ma, da si Američani zbirajo izkušnje, kako bi učinkovito preprečili to družbeno zlo.

LONDON

N avajeni smo že, da oz-ke ulice starega Lon-dona prištevamo med gnezda kriminala. London je s temi ulicami in starim me-stom precej »varno velemes-to«. Cestni pometači se ne bojijo delati v poznih nočnih urah. Najnevarnejši kotiček je na »East Endu«, kjer stan-jujejo v glavnem brezposelni in pretepači. Tudi v tem pre-delu so prestopniki v glav-nem iz vrst doraščajoče mla-dine. Uboji in posilstva so v Londonu skoraj neznana. Sa-mo tatvine, vloni in mali prekrški naraščajo, kar pa ne dela Scotland Yardu preglav-ic. Tudi tatvine avtomobi-lov niso redke.

Britanski prestopniki se bojijo uporabljati orožje, kar že videti v Ameriki popol-

DVA DNI PO ZELEZNISKI NESREČI V ZABNICI STA OSTALA OB PROGI DVA PRE-VRNJENA VAGONA, K SO JU USPELI ODSTRANITI S TIRA IN TAKO VZPOSTAVITI REDEN PROMET. VAGON S KOKSOM (TA JE PRI TRENJU OBSUL KRETNICARJA, KI JE STAL V BLIZINI IN GA NEKOLIKO OPRASKAL) SO ODPELJALI NA SKOFJE-LOSKO POSTAJO.

RAZEN PREVRNjenih VAGONOV, PRICATA O NESREČI SE DVA MAJHNA KUPČKA KOKSA, KI JE PADEL Z VAGONA IN PROGOVNI DELAVCI, KI PRIDNO POPRAV-LJAJO PROCO.

Vtisi s poti po Franciji

VEČER NA ULICI

Ce me vprašate, kaj je Pariz, vam nikoli ne bom mogel odgovoriti. Kako neki? In če me vprašate, če sem bil zadovoljen z njim, vam ne bom mogel odgovoriti. Pariz je eno izmed mest na svetu, kjer moraš živeti dolgo, da ga vzljubiš, da ga dodobra spoznaš. Eifflov stolp, Slavolok zmage, Louvre — vidite — vse to ni nič, to je samo kravata. Nekateri sodijo ljudi po kravatah. In tem je Slavolok zmage, Elizejske poljane dovolj za Pariz. Meni ni bilo. Utrip življenja je vse nekaj drugega. In Pariz sam je vse nekaj drugega.

Zato nikoli ne vprašajte po Parizu, zakaj moral bi vam povedati samo to, da ima nekaj milijonov prebivalcev in nekaj sto cerkva, da je tam Seina, muzeji itd.

Pomlad ob Seini, temnopolt človek, ki poljublja belo dekle pred kinom, stražniki in plastične bombe! Tudi to je del Pariza. Pa ne samo to. Tudi Dior in klobuki pa oblečeni psi, apokojeni pilot Charlesin Pierre in prodajalec kostanja pod Montmartrom. Vse

to je Pariz. In še marsikaj drugega.

Pariz je delček tega sveta. Včeraj je umrlo nekaj stotin ljudi — kakor povsod. Toda kaj je pravzaprav to? Tudi celice v nas umirajo, a mi živimo. Včeraj je sofer Antoine Montagne povozil psico grofice M. Tudi psi umirajo.

In pred dnevi je nekdo navsezgodaj zjutraj nastavljal v ulici generala Humberta plastično bombo. Preveč mu je ugajala pariška solata in menil je, da je potreben benzina za vžigalnik. Tudi to je Pariz.

Zvečer sedim pri nenavadni večerji — pravi francoski večerji. Juha, solata, marmelada in razne prikuhe. Točajka, ki zbira znamke, me poprosi za nekaj jugoslovanskih znamk. Točajka (a niti sosed, ki pije rdeče vino) ne ve, kje je Jugoslavija. Nekje blizu Turčije. Ničesar ne ve o ljudeh pri nas, vendar pravi, da bo nekoč, ko bo imela denar, prišla k nam.

Cez nekaj dni odhajam. Zvečer, ko odhajajo ljudje z dela, so ulice polne. Peljem se z avtobusom na železniško postajo Gare de Lyon. Kolo-

na vozil se ustavlja pred semaforjem. Nekdo je na tipično francoski način parkiral sredi ulice svojega SPACKA. Sofer je obstal skoraj pred nerešljivim problemom: potem pa je kar tako preprosto zavozil z avtomobilom na pločnik mimo avtomobila, nato spet na cesto in se vključil v reko vozil. Ljudje so se samo nasmihali, tudi to je Pariz. Galski duh s solato, piščanci in nekaj pastete. Na kolodvoru sedem v kupe in prebiram François Soir.

Potujem v Strasbourg. Pokrajina ostaja za vlakom. Sopotnik je mlad francoski študent, ki v Parizu študira

folklor. Nenavaden študij in nenavadno srečanje. Bil je že v Jugoslaviji. Da, pred leti. V Beogradu in na Ohridu, pa v Ljubljani tudi. Ime Ljubljana izgovarja togo, naglašša na zadnjem zlogu, tako da gre človeku nehote na smeh. Toda potem pomisli na lastno francoščino in vse skupaj niti ni več tako smešno.

Počasi teče pogovor v večer. Pripoveduje mi o Ohridu. Nenavadno mesto. Zelo lepe ženske. Tipičen moški razgovor. Francozinje mi ugovarjajo njemu pa Jugoslovanke.

Potem zleze spanec čez oči.

J. Kobal

ŠOLA PLESNIH KORAKOV

V PONEDELJEK ZVEČER JE BIL V KRANJU ZAKLJUČEN PRVI PLESNI TEČAJ ZA ZAČETNIKE, KI JE BIL ORGANIZIRAN V OKVIRU PRED KRATKIM USTANOVLENE OBČINSKE PLESNE IN BALETNE SOLE

«Quick — quick — sloooooow — sloooooow, ki ga je plesni učitelj Janez Pečenko nadvse poštvalno ponavljal (dekleta v krogu so mu sledila) me je kaj hitro dolgočasilo. Naslonjena ob vrata sem čakala, da se kaj zgodi. Tedaj so fantje počasi začeli vstajati. Mislija sem si, da bo verjetno sledila vaja v parih in nisem se zmotila. Pri zadnjih — dvanajstih plesnih vajah so mladi plesalci že dobro vedeli, da je treba celo nekoliko prehiteti povelje, če ne bodo ostali na cedilu. Sicer so bili pa menda že od vsega začetka precej urni. Nekdo je enkrat celo tako pohitel, da mu je na gladkem parketu pošteno spodrsnilo in se je »pripeljal« pred dekle z nogami v zraku.

Na plesnih vajah se namreč prav nič ne pozna, da je žensk preveč, saj je pomankanje deklet zelo pereče. Najprej se je na omenjeni tečaj prijavilo le 8 deklet in 40 fantov in so morali »primanjkljaj« nadoknaditi s posredovanjem mladinske organizacije in Vajenskega doma. Pa jih je bilo kljub temu še premalo. Ta večer je pet mladih plesalcev ostalo brez plesalk. Eden pripomni: »O, saj je tamle še ena!« in se nameni proti meni. Previden je in najprej se hoče prepričati, če sploh znam plesati, zato začne razgovor (podobnih razgovorov sem vajena, zato odgovarjam gladko in hitro). »O, vas pa poznam!« —

«Res?« — »Saj ste bili že trikrat na plesnih vajah?« (Domislil sem, da je verjetno trikrat po dve uri plesnih korakov pod vodstvom učitelja potrebnih, da človek ne hodi prehiteno po nogah soplesalca.) Priznam: »Ne, še nikoli!« — »To pa ne verjamem, saj se vas zelo dobro spomnim.« — »Ne, motite se!« — »Potem pa ne znate tegale plesati — ?« V zadregi je, ker ne ve, kako bi se »izmazal«. Počasi se je odmaknil. Cez čas (medtem je dobil ustrezno pojasnilo) se je vrnil in dodal: »Pa nikar nas v »cajtenge« ne dajte. Veste, sem se spomnil, od kod vas poznam.«

Te želje nisem mogla izpolniti, ker sem pred tem zvedela že preveč stvari, ki jih želim zapisati.

ODSVRAŽENA POLKA

Iz anketnih listov, ki so jih obiskovalci plesnega tečaja izpolnili ob zadnjih plesnih vajah, je razvidno, da so bili s poukom zadovoljni. Največ jih je prisodilo oceno prav dobro. Seveda še bolj bi jim bilo všeč, če bi lahko več plesali (po svojem okusu!) Zanimivo je, da so pri vprašanju, kateri standardni plesi naj bi se ne poučevali, mnogi predlagali, naj bi v obveznem programu ne bilo polke. Pravilno plesanje češke polke menda vsem začetnikom dela največ preglavje. (Posvetilo se mi je da polke tudi jaz ne poznam, čeprav sem se vedno postavljala,

da je to edini ples, ki ga zares »obvladam«. (Namesto polke so nekateri predlagali učenje twista, tržačana in še nekaterih drugih plesov).

PLES IN SE KAJ

Pri Občinskem svetu Svobod v Kranju so že dolgo razmišljali o ustanovitvi plesne šole, saj so potrebe po enotnem usmerjanju družabnega življenja mladine zelo velike. Seveda ne bodo ostali le pri organizaciji plesnih tečajev. (Omenim naj, da je v sklopu šole tudi baletna šola.) Predsednik šolskega odbora Milan Stok je razložil celo vrsto načrtov, ki jih bodo lahko uresničili, ko bodo v Delavskem domu dobili tri večje prostore, ki so jim že obljubljeni. Razen tega, da bodo še v prihodnje omogočali mladim ljudem, da bodo dobili osnovne pojme o plesu, bodo poskrbeli še za nadaljevalne tečaje in učenje športnih plesov. Pripravlja se tudi ustanovitev plesnega kluba. Vzporedno bi pripravljali tečaje za učenje posameznih modernih plesov, za katere bo največ zainteresiranih. Predvideno je, da naj bi bili mladinski plesi dvakrat na teden, združeni pa naj bi bili z različnimi družabnimi igrami, z nastopi znanih plesnih parov, pevcev zabavne glasbe, z nastopi mladih talentov itd.

V Kranju je veliko mladih ljudi, ki danes močno pogrešajo primerno razvedrilo. Zamisel o dejavnosti v okviru plesne šole je torej zelo dobrodošla, zato upajmo, da bo deležna podpore vseh, ki lahko pripomorejo k njenemu uspehu. — M. Sosič

Pri izbiri plesalk so plesalci morali pohitel. Ko so imeli plesalko v rokah je bila stvar že odločena. Nespretni so obsedeli na klopeh

SODOBNO ATOMSKO OROŽJE

Piše: podpolkovnik Dušan Vuković

Naša predstava o sodobnem atomskem orožju ne bi bila popolna, če vsaj na kratko ne bi našli ostalih tehniških sredstev, ki dopolnjujejo atomsko orožje. To so predvsem rakete različnih vrst, ki jih lahko izstreljujejo na velike razdalje. Medkontinentalne rakete lahko preletijo razdaljo 8.000 kilometrov za 30 minut, kar približno ustreza razdalji med Moskvo in New Yorkom.

V vojaških skladiščih in na raketnih podstavkih stojijo rakete različnih vrst, ki namesto klasičnih zrn nosijo atomske glave. Razen tega poznamo še atomsko topništvo, atomske mine in letalstvo, ki je namenjeno za prenos atomskega orožja.

ZASČITA PRED ATOMSKO SMRTJO

V začetku smo povedali, da mnogi ljudje ne poznajo posledic atomskih orožij. Zaščita pred orožji, ki jih do sedaj niso uporabljali, je prav tako zelo nedognana in pičla. Če upoštevamo rušilno moč atomskih orožij, potem nujno pridemo do zaključka, da bodo izgube med prebivalstvom v morebitni vojni večje, kot so bile kdajkoli v preteklih vojnah.

Ce primerjamo prvo in drugo svetovno vojno v izgu-

bah pridemo do razmerja, ki pove, da so bile smrtno izgube v drugi svetovni vojni 3-krat večje kot v prvi, izgube v zaledju pa celo 50-krat večje kot v prvi svetovni vojni. Prva svetovna vojna se je v glavnem odvijala na bojiščih, druga svetovna vojna pa je bila drugačna. Upoštevati moramo, da so zavezniki v drugi svetovni vojni odvrgli v zaledje 70 odstotkov zračnih bomb in samo 30 odstotkov na vojaške cilje.

V morebitni vojni bi zaščita civilnega prebivalstva v zaledju vsekakor morala dobiti popolnoma drugačen okvir. V primeru uporabe orožij za množično uničevanje bo prišla na prvo mesto evakuacija prebivalstva iz večjih mest. Na ta način lahko ljudi obvarujemo pred napadom in jih zaščitimo.

Tudi iz prejšnjih vojn so znane množične evakuacije prebivalstva kot zelo učinkoviti zaščitni ukrepi. V drugi svetovni vojni se je po vdoru Nemcev v Belgijo in Francijo znašlo v begunstvu okoli 3 milijone ljudi. Proti koncu vojne se je pred zavezniškimi vojskami umikalo okoli 8 milijonov Nemcev iz Sovjetske zveze, Vzhodne Prusije, Ukrajine in drugih vzhodnih držav, a niti eden od teh umikov ni bil načrtno izveden. Ljudje so bežali stihijsko. Evakuacija v morebitni vojni bi morala biti povsem drugačna. Načrtno bi morali seljevati ljudi iz mest, sicer utegnejo imeti ti ukrepi povsem nasprotni učinek.

SKUPNA ZAKLONISČA

Zaščita za večje število ljudi bo pomembna posebno v večjih mestih in v industrijskih središčih. Ljudje, ki bi bili nezaščiteni na ulici, v uradih, na dvoriščih in na drugih krajih, bi občutili posledice toplotnega, rušilnega in radioaktivnega učinka

atomskega orožja. Varno zaščito za večje skupine ljudi dajejo zaklonišča jarki, in druga oprema. Zaklonišča lahko zgradimo iz betona ali iz drugih naravnih sredstev, zemlje, lesa, železa in podobno. Zgrajena pa morajo biti tako, da ljudi uspešno zaščitijo pred toplotnim sunkom, zavarujejo pred rušilno močjo atomskih bomb in preprečijo radioaktivno delovanje. V teh primerih je zaščita človeka precej učinkovita, če bomo imeli dovolj časa, da zgradimo primerna zaklonišča.

Za zaščito posameznih oseb še vedno nimamo dovolj učinkovitih sredstev. Uporabljammo lahko razne zaščitne plašče iz klorinske tkanine, razne vrste gumijaste obutve in drugo.

V primeru nenapovedanega napada se je najbolje vreči na tla. Obrnili se bomo stran izkoristili jarke, čeri, kotanje, od eksplozije. Pri tem bomo posebno važno je, da takoj zaščitimo oči, ker gledanje v smeri eksplozije lahko povzroči oslepelost. Tudi v hiši

je zaščita pred napadom večjih učinkovita.

Z znanjem in dobro voljo bi lahko vsak človek sebi veliko olajšal položaj. V hišah bomo premazali okna z belo barvo ali apnom in na ta način preprečili posledice toplotnega sunka. Z zavesami bomo prav tako zaščitili okna.

Za osebno zaščito se priporočajo različne stvari. Najlažje bomo radioaktivnost preprečevali z izpiranjem. Topla voda in milo nam pri tem lahko veliko pomagata. Toda zgodi se lahko, da bo tudi voda napojena z radioaktivnostjo. V tem primeru bomo uporabljali papir, slamo, travo, listje, pesek in drugo.

Vodo, ki je radioaktivna, bomo prekuhali. Voda mora vreti najmanj dve uri. Hrano, ki je radioaktivna bomo odvrgli in uničili. Uporabljali konservirano hrano, ki je hermetično zaprta, ko bomo predhodno odstranili radioaktivnost na zunanji površini. Seveda obstajajo tudi tehnična sredstva, ki jih pa vsak človek ne bo imel takoj pri roki.

Naše skrivnosti v poštinih torbah

Največ pošte prejema Radovljičani, najmanj pa Ločani

Lani so poštarji v našem okraju raznosili po hišah oz. pobrali iz nabiralnikov in sprejeli na poštah 5.187.068 pisem, dopisnic, razglednic in tako dalje. Pregled po občinah nam pove, da največ pošte prejema in oddajajo v radovljiški, najmanj pa v škofjeloški občini. Tako je bilo lani na vsakega prebivalca radovljiške občine 80 pisem, dopisnic itd. Na drugem mestu je Kranj s Tržičem, kjer so oddali in prejeli 62 takih pošilk na prebivalca, nato so na vrsti Jesenice s 54, na zadnjem mestu s 36 sporočili na vsakega prebivalca pa so v škofjeloški občini. Najmanj paketov so prejeli in odposlali z Jesenic, kjer ne pride niti na vsake tri prebivalce po ena taka pošiljka, največ pa spet v radovljiški občini, kjer je skoraj na vsaka dva prebivalca po en paket.

Seveda te številke in primerjave povedo, da na to močno vplivajo turizem, trgovina in poslovni odnosi v večjih središčih. Tako vedo povedati poštarji, da na Bledu — a delno tudi v Bohinju — poleti najdejo nabite nabiralnike samih razglednic, ki jih pišejo turisti.

O pisemski službi vedo povedati v Kranju še to, da so lani prejeli zavrženih 5071 takih pošilk, ker so bili naslovi nepopolni, netočni, nečitljivi in podobno, kar je preprečilo dostavo. Te pošiljke so sprejeli nazaj iz raznih krajev Jugoslavije in tudi iz inozemstva. Pismo je bilo namreč zavrženo na

naslov odpravne pošte. Taki primeru so poštarji prisiljeni, da grede med naše skrivnosti, da berejo dopisnice, odpirajo pisma in skušajo razbrati ime in kraj pisca. Lani jim je pri 5071 takih primerih uspelo tako najti 1672 naslovov odpošiljateljev, da so jim lahko vrnili

njihova pisma. Ostalo tako pošto pa so, kot to vedno delajo, komisijsko uničili — sežgali. Vsak mesec, kot pravijo, dobijo v nabiralnikih 10 do 15 pisem, dopisnic in razglednic popolnoma brez naslova. Če je to zgolj naglica ali raztresenost je težko reči, le verjetno oboje. — M.

Rekli so...

»Prepozno je govoriti, da je preveč Kennedyjev v ameriškem političnem življenju: to bi morali povedati mojemu očetu in materi, ko sta se poročila.«

Edward Kennedy, brat predsednika ZDA

»Samo novinarjem lahko pade v glavo misel, da se nameravam posloviti od filma. Zelela bi snemati do svojega šestdesetega leta.«

Brigitte Bardot, francoska filmska igralka

»Ko Elizabeth Taylor kihne, dobi družba »20th Century Fox« pljučnico.«

Znani ameriški filmski kritik

»Nisem pesimist, ko razmišljam o rešitvi spora okoli Zabodnega Iriana z miroljubnimi sredstvi.«

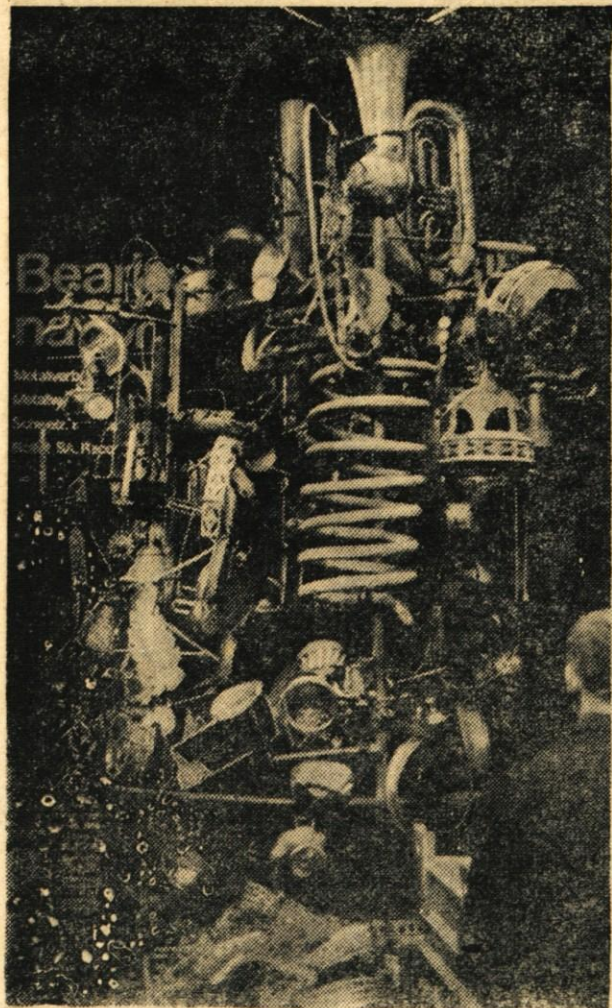
U Tant, vršilec dolžnosti generalnega sekretarja ZN

»Potrebna je samo dobra volja, da ustvarimo sanje vseh narodov — svet, v katerem ne bo orožja in zastrupljanja z jedrskimi poskusi.«

Andrej Gromiko, sovjetski zunanji minister

»Nisem dal ostavke zato, da bi postal ravnodušen do naporov reakcije, da bi ljudstvo spravila pod svoj plašč oblasti.«

Janio Quadros, nekdanji brazilski predsednik

Časopis plšejo o novem vetru, ki ga čutijo na letošnji svetovni razstavi izumov. Zastopanih je precejšnje število držav. Fantazija izumiteljev ne pozna mej. Veliko izumov bodo že v kratkem preizkusili v proizvodnji. Najbolj pada v oči avtomobil, ki ima ob zadnjih kolesih posebno kolesje za lažje parkiranje.

Luč v svetu teme

Srečujemo slepe ljudi. Samozavestni in polni delovnega poleta so. Ne potrebujejo pomilovanja. Niso razred ob strani življenja, kot so bili slepi ljudje pred desetletji, saj jim je novi čas omogočil, da izgubo vida nadoknadijo z drugimi sposobnostmi in postanejo koristni. Delajo tako kot ljudje, ki imajo vsa čutila, mnogokrat še veliko bolje. Uspehi prinašajo novo luč v njihov svet.

SLEPI NA GORENJSKEM in nezaposlenimi pa je tudi veza slepih vključuje na Gorenjskem 231 članov. Največ jih je izgubilo vid zaradi bolezni (145) in pri nesrečah (48).

Sedaj je 41 slepih v rednem delovnem razmerju v gospodarskih organizacijah in ustanovah. V Domu slepih v Skofji Loki je 93 slepih, izmed katerih večina dela v tamkajšnjih delavnicah. 11 otrok z Gorenjske (tu je 14 slepih med 6. in 18. letom) obiskuje osemletno šolo v Zavodu za slepo mladino v Ljubljani.

ODPRTA VRATA

V Jugoslaviji skoraj ena tretjina slepih (vseh je več kot 17 tisoč) dela na rednih delovnih mestih. Tak odnos med zaposlenimi

in nezaposlenimi pa je tudi med ostalim prebivalstvom. Slepi v naši državi delajo na 348 različnih delovnih mestih. Na Gorenjskem imamo 10 slepih telefonistov, 17 delavcev pri strojih ali montaži ob tekočem traku, fizioterapevte, učitelje, strokovne učitelje in druge, ki zelo uspešno opravljajo svoje delo. Ob začetku letošnjega leta je bil v Skofji Loki ustanovljen Zavod za poklicno rehabilitacijo slepih, ki naj bi usposabljal predvsem za poklice v kovinski industriji in v telefoniji ter nudil splošno izobrazbo odraslim slepim ljudem, ki je do sedaj niso mogli pridobiti. Postopoma naj bi namreč opustili plestarstvo in ščetkarstvo, kjer so slepi največ delali, ker je pri teh delih storilnost slepih majhna. Nasprotno pa so pri nekaterih drugih, sicer tudi zahtevnih, vendar preprostejših delih, zelo uspešni. V tem zavodu bodo deležni delovne rehabilitacije slepi z Gorenjske in iz ostalih predelov Slovenije.

Zaposlovanje slepih je dobro urejeno v večini naprednejših držav.

SVETOVNA STATISTIKA

Menijo, da je na svetu okoli milijonov slepih ljudi, med njimi okoli 650 tisoč otrok. Nekateri strokovnjaki trdijo, da je slepih več kot 15 milijonov. Najvišja pa so števila slepih v kmečkih predelih manj razvitih dežel, v katerih so štiri petine vseh slepih ljudi na svetu. Vendar so tudi v državah z razvitejšim zdravstvenim varstvom številke

precej visoke. V Angliji in Walesu je bilo predlanskim več kot 97 tisoč slepih ljudi, v ZDA jih je skoraj 360 tisoč, kar pomeni dva slepa na tisoč prebivalcev (v Sloveniji 1 slep na tisoč prebivalcev, v Jugoslaviji 1,3). Visoki pokazatelji v ZDA in tudi v nekaterih razvitejših deželah so po mnenju strokovnjakov posledice tega, ker ljudje tudi po bolezni, ki jih je oslepila, dočakajo visoko starost.

V Zapadni Evropi, Severni Ameriki in Avstraliji pride ta torej dva slepa na 1000 prebivalcev. V dobršem delu Azije je odstotek najmanj dvakrat tolikšen, v deželah vzhodnega Sredozemlja in v velikem delu Afrike pa tudi šestkrat do desetkrat večji.

V plemenu Sukov v Vzhodni Afriki zbolijo na raznih očesnih boleznih 90 odstotkov ljudi. V 85 vaseh vzdolž jezera Mweru v Severni Rodéziji je med odraslimi vsak štirideseti, med otroki pa vsak trideseti popolnoma slep. Združeni so v starem cehu, ki zbira miloščno, saj je dajanje miloščine muslimanom verska dolžnost. Imajo svojega »kralja«, ki mu pomagajo starejši člani. Člani tega ceha hodijo vsak dan po razvitih, s kamni tlakovanih ulicah starega mesta do mošej, trgov in hiš bogatih trgovcev in se zvečer z milodarji vračajo. Kar so rabili, se jim črta, ostalo odajo blagajniku za potrebe drugih članov ceha.

Iz zapiskov nekega ceha slepih v Pekingu so ugotovili, da je star več kot 2000 let.

Indija ima najmanj 2 milijona slepih prebivalcev; okoli tretjina jih je izgubila vid še pred 21. letom starosti. V Keniji cenijo število slepih na 65 do 70 tisoč, med njimi je več kot 22 tisoč otrok in mladih ljudi.

Med Eskimi na Aljaski postaja zelo priljubljen šport skakanje na navelo rjuho. Pred kratkim je bilo prirejeno prvenstvo v tem športu, kjer so tekmovali najboljši skakalci. Zmagala je na splošno presenečenje Eskimka Anet Kuska, ki je dosegla višino 6,23 metrov. Na sliki Anet v času skoka.

Zanimivosti

• VEČ JAPONSKIH MEST SE POGREZA

Stara industrijska četrt v mestu Tokio se je začela pogrezati. Površina tega predela se je v zadnjih 40 letih pogreznila za približno 3 metre. Pogrezanje je pospešeno v zadnjih letih. V tej industrijski četrti, kamor dnevno prihaja preko milijon ljudi na delo, je površina zemlje že približno meter izpod morske gladine.

V Nagoji zelo pomembnem industrijskem mestu, v Nigati, velikem pristanišču, in v Amagasaki v bližini Osake so zabeležili podobne pojave. Vlada je sklenila, da bo skupina strokovnjakov raziskala vzroke pogrezanja.

• PODZEMELJSKO JEZERO

Ukrajinski geologi so dognali, da je med rekama Dnjeprom in Molobnajo veliko podzemeljsko jezero, in to veliko kot Azovsko morje. Do tega spoznanja niso prišli z vrtnanjem, temveč z matematičnimi izračuni. Podzemeljsko jezero je zelo globoko, na nekaterih mestih čez 100 metrov. Geologi sedaj pripravljajo načrte za izkoriščanje podzemeljske vode za namakanje njiv.

Vojna z nikotinom

Vojna proti nikotinu se je v Veliki Britaniji začela, ko se je v izložbenih oknih pojavila knjiga o vplivu kajenja na zdravje. Ta knjiga je kmalu postala bestseller. Ker je na otoku navada, da se vse mogoče stvari premlevajo v britanskem parlamentu, je tudi nikotin prišel v poslanske klopi. V obeh domovih je imel nikotin več tožilcev kot zagovornikov. Neki britanski poslanec je predlagal, da se kajenje po zakonu okvalifici-

ra za zločin. Slišati je bilo tipično angleška mišljenja. V Zgornjem domu je neki grof predlagal, da bi mladini predvajali filme, ki bi ji vcepili strah pred cigaretami. V zameno je neki laburistični poslanec v Spodnjem domu predlagal žensko stavko: dekleta bi morala vse fante postaviti pred izbiro, ali pustijo kajenje ali pa jih bodo dekleta pustila!

Večje število poslancev je zahtevalo od vlade da stori potrebne korake. Seveda ni treba pričakovati, da bi prišlo do zakonske prepovedi kajenja. Ukrepi vlade bi se nanašali na pomoč tistim, ki želijo pustiti kajenje.

Vojna z nikotinom je izbruhnila, ko so britanski znanstveniki dognali, da nikotin povzroča nekatera rakasta obolenja, predvsem na pljučih.

Ceprav je večina kadilcev in nekadilcev odobravalala vojno proti nikotinu, ni mogoče prezreti, da ta vojna nima žilavih nasprotnikov. Neki zaveznik nikotina je pisal listu »Daily Mail«: »Ko sem bil mlad, so pisali, da se ne sme uživati zajčjih ledvic, ker povzročajo raka. Pozneje so enako pisali o paradizniku. Zdaj pa je prišla vrsta na nikotin. Ali ste zares prepričani v to, kar govorite?«

Lepa in gostoljubna Gorenjska

— Kaj mislite o Gorenjski?

Lepa je in ljudje so gostoljubni. Vsako leto jo obiščem, včasih celo dvakrat — pozimi in poleti.

— Kaj vam je na Gorenjskem najbolj všeč?

Lepa pokrajina, ki pa jo turistično ne znate izkoristiti. Denarja, ki ga inozemski turisti pripravimo za počitnice v Jugoslaviji ne moremo zapraviti. Prirodne lepote, ki jih drugje drago prodajajo, nam dajete vi zastonj. Hvala!

— In kaj najmanj?

Urbanistična nejasnost in nenačrtna gradnje. Ali veste, kakšna bo Gorenjska čez 20, 30 in več let?

Mislím, da ne! Samo slutite, a si ne znate (ali nčete) pomagati. Ali bodo naselja še dopolnilo pokrajini? In — ali bodo praktična (ne le lepa!) in gospodarna?

— Kakšno oceno bi dali zimskemu turizmu?

Govorite o Velem polju, imate Kranjsko gorro, Krvavec, Bohinj, Planico in še kaj. Kraji,

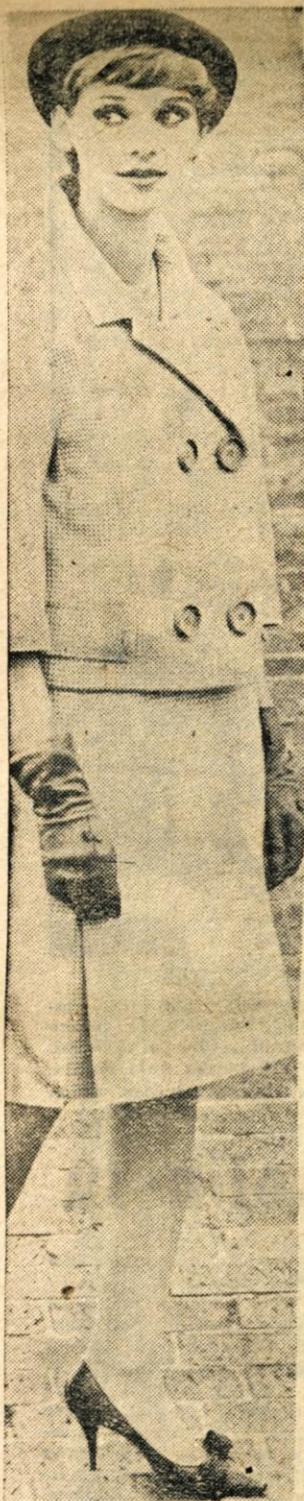
ki bi neke drugje pomenili precej več! Za neuspehe pa se sklicujete samo na snežne razmere ...

— Zakaj ste prišli na Gorenjsko že zdaj, ko nas zima še niti ni povsem zapustila?

Bejim se, da poleti od Jesenic do Ljubljane z avtomobilom po cesti sploh ne bom mogel priti.

— Nas boste še kdaj obiskali?

Seveda. Rad bi si ogledal kraje, o katerih vaši prospekti ljubosumno molčijo.

Dom • družina • moda

Sen, ki utruja

Nekateri ljudje se po osemurnem spanju zjutraj prebude utrujeni in nerazpoloženi. Temu se pridruži še mial na novi dan in nervoza. Sčasoma pa slaba volja izgine, utrujenost se izgublja in človek se loti svojega dela živahno in z veseljem; živahnost se čez dan stopnjuje in je zvečer največja.

Tej utrujenosti pravimo paradokсна astenija in je izraz posebnega temperameta. Lastna je ljudem, ki so nerazpoloženi in utrujeni zjutraj, živahni pa zvečer. Seveda je dolgo bdenje običajno slaba navada, škodljiva za zdravje, a se vendar zdi, da v nekaterih primerih to bdenje prija organizmu.

Paradokšno astenijo — imajo osebe z nizkim krvnim pritiskom in ljudje z neavertneženim živčnim sistemom; ti so navadno bledi, visoki in suhi ter slabih mišic.

V nekaterih primerih pa je jutranja utrujenost posledica nehigijskega načina življenja. Posebno spomladi so znaki te boleznj prav posebno močni.

Pojav lahko razložimo tudi s kvaliteto in intenzitet spanja. Stiri do pet ur trdnega spanja lahko vrne organizmu energijo. Nemirno in lahko spanje, pri katerem so sicer mentalne sposobnosti uspavane, ne pa vsi organi, nam nikoli ne bo povrnilo toliko energije, kolikor smo jo porabili v delovnem dnevu.

Razen prirojenih lastnosti so vzroki za slabo spanje v neurejenem življenju, velikem umskem naporu posebnost zvečer in vse vrste pretiranj. Prenatran želodec

lahko deluje na živčevje, da se le-to ne more v spanju povsem sprostiti. Utrujenost lahko povzroči tudi slabotno delovanje srca, jeter in posebnostno ledvic. V takih primerih lahko astenija traja ves dan, a je najmočnejša zjutraj.

Zato je potrebno opustiti vsako poživilo vsaj dve do tri ure pred spanjem (čaj, kava, alkoholne pijače). Pred

spanjem je dobro, če se malo sprehodite ali napravite nekaj telovadnih gibov.

Spalnica ne sme biti preogreta, boljše je, če je popolnoma hladna. Pogoj za dobro spanje je tudi tišina. Polovica postelje vpliva na spanje le glede toplote zidov. Priporočljivo je spati brez vzglavja, razen bolnim na srca.

Barvni test

Lestvica barv sicer ni posebno široka, toda po mnenju švicarskega profesorja Maksia Lisherja dovolj, da ugotovite, kašno je vaše razpoloženje. Zapomnite si številke kvadratov in si oglejte odgovore:

0/1 Počasni se odločate v situacijah; bežite pred duševnimi pretresi.

0/2 Ne želite, da bi se kje delovali, vse odbijate molče.

0/3 Da bi dosegli neki cilj,

2/0 Zelo ste trdoglav.

2/1 Neprijetno vam je zaradi velikega razočaranja.

2/3 Niste preveč samostojni, radi si poiščete oporo pri drugih ljudeh.

2/4 Večkrat rečete: »To stvar je treba razčistiti. Radi ste si z vsemi stvarmi »na jasnem«.

3/0 Pretirano si želite, da bi se nečesa ponovno lotili.

3/1 Po nekem razočaranju ste se sedaj umirili.

3/2 Da bi afirmirali sebe se

se oprezno obnašate; kar želite dosežete po stranski poti.

0/4 Izigibate se vznemirljivih situacij.

1/0 Nekaj vas je zelo pretreslo, da ste še sedaj pod vplivom tega dogodka.

1/2 Gola stvarnost vas je razočarala in prestrašila, vendar si tega ne priznate.

1/3 Spet si zaupate.

1/4 Zalostni ste zaradi nekake propadlega upanja.

kažete kot močna osebnost brez napak.

3/4 V življenju iščete nekaj, kar bi vas spodbudilo, da bi se osvobodili.

4/0 Pričakujete mir v jasni situaciji.

4/1 Radi bi se otresli nekakega bremena.

4/2 Radi bi bili nad vsemi, vseč vam je ukazovanje.

4/3 Odmikate se iz situacij, ki vas vznemirjajo, da bi se otresli svojih razočaranja.

zure pred drugimi ljudmi, posebno ne za mizo. Ne zaženite vik in krič, če ste našli v jedi en sam las.

Cigarete: Cigarete ne puščajte v zavojčku, ampak jih denite v škatlo za cigarete in jih tako ponudite obiskovalcem.

Sožalje: Včasih nas tuja žalost nekako navda s strahom, tako da se je ne upamo močiti niti z drobnim pismom. Vendar pomislite, da tisti, ki žaluje, potrebuje uteho in tolažilne besede. Morda obisk ne bi bil primeren, zato napišite nekaj besed. Ko pišete, se vživite v osebo, ki bo vaše pismo prejela. Mislite samo na osebo, ki ji pišete. Zapomnite si, da bo le vaša resnična naklonjenost (in ne besedičenje) prinesla uteho osebi, ki jo je potrebna. Če stanujete daleč od osebe, ki

ste ji izrazili sožalje, ji po petnajstih dneh s kratkim pismom ponovno zagotovite svojo naklonjenost in prijateljstvo.

Noži: Prepovedano je nositi hrano s krožnika v usi a z nožem. Prepovedano je položiti nož s konico na rob krožnika, roka pa pri tem počiva na prtu. Prav tako ne režite z nožem solate ali krompirja, opravite to z vilicami; posebno pa se ne pregrešite s tem, da bi z nožem zarezali v kos kruha. Nekateri so celo vraževerni (to velja za Francijo), da poklonjeni noži »prelomijo« prijateljstvo.

Zobje: Nikoli in z nobenim izgovorom si ne čistite zob v javnosti, niti diskretno niti takrat, če ste prepričani, da vas ne opazujejo.

Sophia Loren in Anthony Perkins, ki sta se prvič srečala v filmu »Strast pod brestjo«, sta zdaj spet skupaj pred kamero. V Parizu snemata »Tretjo dimenzijo« režiserja Anatola Litvaka. Videti pa je, da se tudi privatno (vsaj kadar so zraven reporterji) dobro razumeta.

MALI NASVETI

MALI NASVETI
— Negavice se ne bodo tako kmalu strgale, če jih boste prej oprali, preden jih prvič obujete; s tem boste odstranili apreturo in nit bo bolj elastična.

— Pulover, ki ste se ga naveličale, še ni treba v oči v omaro in pozabiti nanj. Dokupite nekaj blaga v skladni barvi, lahko je tudi pepita ali karo vzorec, ukrožite ga zvončasto ali z gubami in prišijte na pulover. Z ostanki napravite še manšete in ovratnik ter kravato.

— Uporabljati pogosto lak ni priporočljivo, ker las izgubi elastičnost in sijaj.

— Če bi radi nekaj posebnega, si omislite gumb za manšete v isti obliki in barvi, kot je uhan. Ker moda zakriva eno stran glave z lasmi, drugo pa odkriva, je dovolj samo en uhan.

Z Godardom do zadnjega vprašanja

Namišljen intervju

Film »Do zadnjega diha« francoskega »novovalovca« Godarda smo že imeli priliko videti in si ustvariti sodbo o njem. Sodbe seveda niso bile enake. Nekateri so ostali neprizadeti in se jim je zdelo vse skupaj precej zmedeno. Druge je film odvrnil. Spet tretji, med katerimi se je znašla večina kritikov, pa so odkrili v njem množico kvalitit in ga celo proglasili za najbolj »novovalovskega« (v dobrem ali tudi v slabem smislu) od vsega »novega vala«. No, tu ne mislimo razpravljati, kdo ima prav, in še enkrat dvigati prahu, ki se je že skoraj polegel. Vendar pa je gotovo film še marsikomu v spominu in te bo nemara zanimalo, kaj misli o svojem delu njegov ustvarjalec — Jean-Luc Godard. Zato smo nekaj Godardovih izjav za angleško revijo »Films and Filming« prirredili v tale namišljeni intervju.

»Do zadnjega diha« je bil vaš prvi film. Ali bi nam lahko povedali, kako je prišlo do njegovega nastanka?»

Pri filmu »Do zadnjega diha« se je začelo s tri strani dolgim Truffautovim rokopisom. Sel sem z njim k nekemu producentu in ga vprašal, če bi dobil kaj denarja na Truffautovo ime. — Rekel mi je, da bi. Takrat je bilo to precej preprosto, ker je Truffaut ravno dobil nagrado v Cannesu. Tisti producent pa je bil precej reven, ni imel nobenih dohodkov in je moral nekaj storiti — tako da ni imel kaj izgubiti. Za »Dih« je dal Truffaut samo zamisel, jaz pa sem nato vse skupaj spremenil in sam napisal dialoge.

»Ali potemtakem sploh niste imeli scenarija, po katerem bi delali?»

Za nobenega svojih filmov nisem imel pravega scenarija, ampak le tri ali štiri strani dolg osnutek. Potem pa sem vsak dan sproti do podrobnosti obdelali tisti prizor, ki sem ga imel posneti.

»Ali bi nam lahko zapuili, kakšno je bilo vaše osnovno izhodišče glede filmskega izraza, ko ste ustvarjali »Do zadnjega diha«?»

Zgodba je bila izmišljena, toda posneti sem jo skušal v dokumentarnem stilu. — Pri

snemanju tega filma sem spoznal, da človek nikoli ne more trditi, da je nekaj nemogoče, če ni tega poskusil. Tako se n. pr. na splešno meni, da pri snemanju filma stene ne smejo biti bele, ampak rumene. No, ne vem zakaj. Takih in podobnih

Senta Berger

stvari je še mnogo. V »Dihu« sem do vsega šel s tegale stališča — hotel sem dokazati, da je vse izvedljivo, čeprav je to včasih učinkovalo pretirano. Ko sem film končal, je trajal dve uri in pol, kar je bilo mnogo preveč. — Pa sem ugotovil, da se da razgovor, ki postane dolgočasen, brez škode na sređi prekiniti. Enkrat sem poskusil in — ker je bil rezultat dober — sem tako nadaljeval skozi ves film. Vendar je bilo to v stilu celotnega filma. V svojih naslednjih dveh delih pa tega nisem storil niti enkrat.

»Torej ste s tem filmom hoteli pretrgati s tradicijo in ustvariti nekaj povsem novega?»

Resnaisovo »Hirošimo« in Bressonovega »Zeparja« imam za začetek NOVEGA v filmu, medtem ko je moj »Dih« bolj zaključek STAREGA — ki bolj razbija vsa stara pravila, kot pa ustvarja nekaj novega.

»Kakšen pa je bil vaš pristop do tega filma kot kriminalke, kamor bi ga po žanru lahko uvrstili?»

Nisem nasprotnik komercialnega gledanja. Če mi producenti pustijo eksperimentirati, zakaj ne bi spre-

deli njihove ponudbe? Zato me tudi ni motilo posneti tako komercialno kriminalno zgodbo, ki je precej spominjala na Bogartove filme. Te imam rad, vendar mislim, da

Film

danes filmov te vrste ni mogoče več delati na stari način — treba se je domisliti nečesa novega. Mislim, da je »Do zadnjega diha« prav zato uspel, ker je različen od običajnih kriminalk. Seveda pa se kaj takega da napraviti samo enkrat, potem pa si je treba poiskati kaj drugega.

»Ali ste pri »Dihu« posvečali večjo pozornost zgodbi ali glavnim osebnostim — ali pa vam je morda šlo predvsem za kako idejo?»

Ko je človek mlad, ga bolj zanimajo posamezniki, ko postane starejši, pa ga večjeje začno zanimati bolj splošne stvari o življenju. — Filma ne delam po zgodbi, v kateri nastopa osebnost, ampak začnem z osebnostjo in ta mi narekuje zgodbo. Mnogo je odvisno tudi od igralca. Če bi n. pr. posnel »Dih« z Bralyjem namesto z Belmondom, bi nastal drugačen film.

»Ko ste že omenili igralce — s kakšnimi igralci najraje delate?»

Ne bi rad imel opravka s slavnimi igralci, ker bi z njimi težko delal na svoj način. Rad namreč hitro delam, to pa bi bilo nemogoče s kakšno B. B. — Vendar pa imam rajši poklene igralce kot pa »ljudi s ceste«. Rad torej delam z igralci, ki niso zvezdniki — ki pa imajo potrebno izkušnost in jih ni sram igrati.

»Do zadnjega diha« ste, kot slišimo, posneli z ročno kamero in izven studija — na cesti in v resničnih sobah. Zakaj tako?»

Ročno kamero sem uporabil, ker rad hitro delam. Kar pa se tiče snemanja na »mestu samem«, pri nas v Fran-

● NASPROTNIKI TWISTA

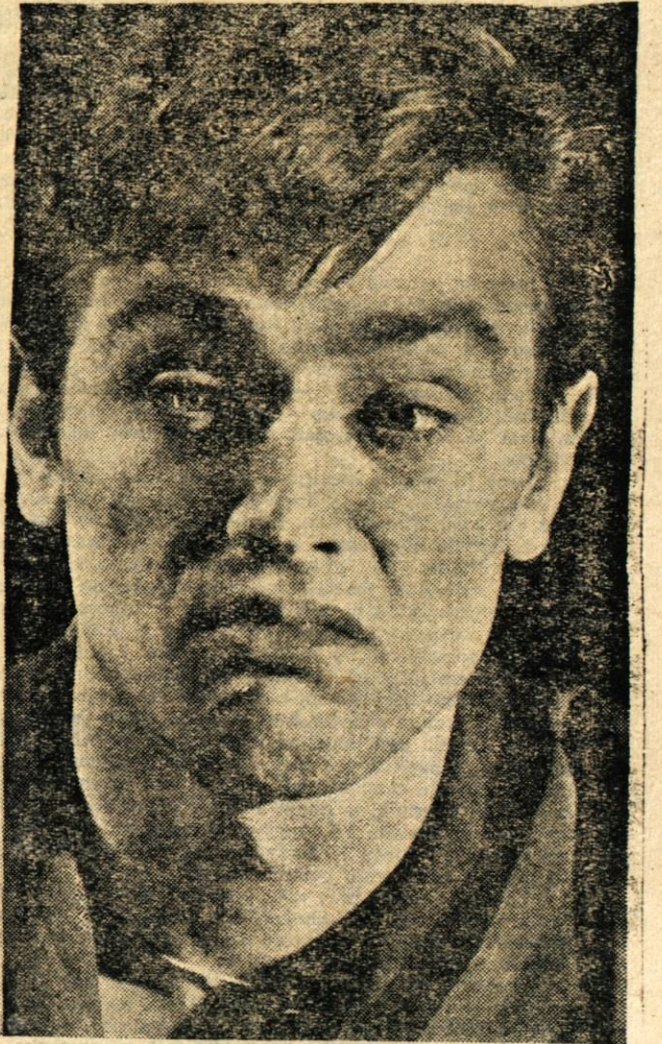
Niso vsi navdušeni za twist, kot bi si morda kdo mislil po vesteh z Zahoda. Celo med filmarji se najdejo ljudje, ki mislijo drugače.

● LASJE IN FILM

Sofija Loren se je vpi-sala med blondinke! Senzacija, ki ji ni bilo enake, odkar je krenila na pot B.B. Toda naj kar takoj pomirim vse privržence temnolase Zofke, da se je »italijanska panterka« tako spozabila samo med snemanjem filma »Zapri v Altoni«, ki ga z Vittorio de Sico snema v Nemčiji.

Liz Taylor se spet ločuje, tokrat od Eddieja Fisherja. Fravijo pa, da ima tudi že pripravljeno naslednjo žrtev — svojega soigralca iz »Kleopatre« Richarda Burtona. — Nekateri ljudje se pač res držijo starega izreka: sprostočno pa je, če osebe v mamba razveseljuje!

Alain Delon, ki smo ga pred kratkim videli v odličnem Vittoriojevem filmu »Rocco in njegovi bratje«

Za letošnje postime je sicer značilno enofno zapenjanje, dve vrsti gumbov sta le pri plaščih, vendar je kostim v drobnem pepita vzorcu lep in modno aktualen.

ZA MLADA DEKLETA

Lasje: Nikoli ne puščajte svojih las v umivalniku ali na glavniku in vedno skrtajte ramena jopice, ko ste se počesali. Skrbite, da vaši lasje ne bodo nikoli umazani. Ne čestite se in popravljajte fri-

»Kaj? Seveda,« je počasi dejal Brick. »Le z nečim mi ustrezi,« se je vbrnil spet k Tini. »Po mojem mnenju bi bilo lepo, ko bi na tem dolgem potovanju — in spet se je rezal — nosila hlače. Ali boš Tina? Tesne, prijemajoče se hlače.«

Hladno ga je pogledala. »Sama sem mislila nanje,« je dejala in pri tem prišla za kljuko ter me pogledala. »Pozneje se bova videla,« je zavrnela in se ni nasmehnila, Brick se je sklonil naprej, da bi jo pustil nimo svojega sedeža. Tina je stopila iz avtomobila in odšla v »Kroglo«.

Gledali smo za njo, kako je odšla k zadnjim vratom. Brick me je ogledal. »Lepo dekletje je, Al,« je dejal s priznanjem. »In prijetna. Srečen fant si.«

Prikimal sem, ne da bi kaj pripomnil. Brick je pognal proti domu. Med potjo smo na Jerryjev predlog spet napolnili bencinski tank, da bi večer nalili še nekaj steklenih posod. Pri bencinski postaji v Locustovi ulici je Jerry stopil ven, odšel v telefonsko celico in zaprl za seboj vrata. Minuto kasneje se je vrnil, izmenjal nekaj dolarjev za četrtake pri uslužbencu postaje in spet stopil v celico.

Ko smo se odpeljali, se je Jerry zadovoljno smehljaj. »Vse je urejeno,« je dejal. »Rezerviral sem sedež za vožnjo iz Chicaga pri Združenih letalstvih. Potoval bom jutri ob četrta na dvanajst dopoldne. Nocoj bom z vlakom odpotoval v Chicago, jutri zvečer pa bom že v Haroldovem klubu.« Vsi smo osupnili. Jerry pa se je smehljaj. »V internatu bom povedal, da potujem v Chicago zaradi proke v družini ali česa podobnega.«

»Kaj pa predavanja?« je dejal Guy.

Nimam mnogo zaostankov; nikdar nisem zaostajal s predavanj. Zdaj si jih lahko nekaj privoščim.«

»Kaj pa denar?« sem ga vprašal, vendar le stežka, ker sem vedel, da mu s te plati ne morem pomagati. Zdelo se mi je, da ga Jerry ima.

»Doma ga imam dovolj za potovanje do Renoja, nocoj pa vam bom dal ček za preostalo. Dvignili ga boste v ponedeljek, ko bo banka odprta, in mi ga poslali.« Za trenutek je postal. »Najbolje bo, če se nekdo odpelje v Davenport in ga pošlje od tam. Ne pošiljajte ga od tod.«

V ponedeljek smo preostali trije odšli na predavanja. Jerry nam je dejal, naj izostanemo le, če bo nujno potrebno. Sveloval nam je tudi, kaj se vedemo povsem normalno, se podimo okrog internata, igramo karte in namizni tenis. Studiram naj, sedimo doma v svojih sobah in se vedemo kakor vsi ostali. Na zunanje je bilo res videti, kakor da se ni nič zgodilo in ker smo vsi štirje običajno že poprej vedno tičali skupaj, se naša družba nikomur ni zdela sumljiva. Vsi trije smo — kjer je bila le priložnost — pripovedovali, da to poletje ne pojdemo v Reno in tudi nikamor drugam skupaj. V nedeljo, ponedeljek in torek ponoči pa smo v rokavicah in z orodjem dokončali naš posel. Notranjstveno prikolice smo predelali in očistili tako, da so ostale samo stene, strop in pod, prekrit s preprogo iz linolesa.

X.

Jerry se je vrnil v sredo zjutraj. Prtljago je spravil v predalček postajnega skladišča in prišel naravnost k prvemu predavanju. Skoraj ne bi mogli verjeti, da je bil res v Renoju. Videl sem ga, kako je šel prek parka, vendar sva imela le minuto časa za razgovor. Bil je videti zadovoljen, kakor da je rešil težak problem, in zdelo se mi je, da sem v oblakih.

Toda uro kasneje, ko je bilo predavanje končano — medtem sem obvestil tudi Guyja in Bricka — ko smo sedeli na travniku pred internatom in nam je Jerry obrazložil svoj načrt, sem bil preplašen. Načrt mi ni bil všeč.

Jerry je delal v Renoju in to brez dvoma presneto pametno. Ko nam je pripovedoval, kaj je opravil, se je rezal, včasih zadovoljno namignil, ves čas trgal travne bilke, jih cefral z nohti in potem vrgel stran.

V Renoju si je sprva kupil fotografski aparat za sedemdeset dolarjev v Trgovski ulici. Bil je model fotoaparata, ki tudi sam v šestdesetih pekundah razvije in izdela slike. Samozadovoljno nam je pripovedoval, kako je v hotelski sobi šest ur zavijal fotoaparata v rjav papir in ga pod pazduho odnesel v klub ter posnel slike. S škarjami in celofanskim papirjem je napravil močno škatlo iz lepenke, v kateri je imel le odprtino za lečo. Kamero je položil v škatlo ter jo lepo obložil, potem pa z britvico izrezal odprtino prav na mestu, kjer so bile leče. To odprtino je začasno zalepil z rjavim celofanskim trakom. Tako je bil zavitek povsem nesumljiv. Papir nad odprtino pred lečami je bil navezan na enak trak, s kakršnim je zavezal vse oмот. Če je potegnil zanj, se je odprtina odprla, leče pa so bile eksponirane, pripravljene na snemanje. Na stranski steni zavitka je napravil še drugo luknjo, toliko da je skozenj potisnil prst za sprožilec na kameri. To odprtino je tiskal pod pazduho, da je nihče ni mogel videti. Ob koncu je Jerry na svoj zavitek napisal še nekakšen naslov in prilepil nanj vrsto poštnih znamk.

Zatem je nekaj ur v sobi poskušal in se vežbal tako, da je na koncu lahko posnel vse in vsakogar, kar je le hotel. Pred velikim zrcalom na straniščnih vratih je s prstom desne roke segel v notranjost zavitka skozi odprtino in pritisnil na sprožilec.

Večkrat na aparat sploh ni ujel tega, kar je hotel. Včasih je bil na sliki le vogal, večkrat pa sploh ni ujel ničesar. In ko je bil že v Haroldovem klubu, je moral večkrat v umivalnico, v posebno sobico, kjer je vzela fotoaparata iz ovitka ter vzela iz njega posnetke. Če niso bili dobri, je moral aparat spet zaviti in snemati znova. Za vsak posnetek je Jerry žrtvoval celih deset minut v umivalnici.

Toda kljub vsemu — porabil je več ur in večkrat obiskal klub — je dobil, kar je hotel. In tako je na travniku pod vročim junjskim soncem

pokazal te posnetke. Haroldov klub je prekrasno razsvetljen. Jerryjeve slike pa so bile slabo razvite in zelo motne. Vendar so zadoščale za naše namene. Jerry je imel nekaj slik, na katerih je bilo videti nekaj kovinastemu vozičku podobnega, kar je stalo na podu Haroldovega kluba, posutega s cigaretinimi ogorki. Poleg tega je stala slabo osvetljena prikazen — moški, ki je držal ročico vozička. Na slikah je bilo dovolj jasno videti, da je bil voziček približno jarda, morda malce večja dolga in nekaj čevljev globoka pravokotna, kovinasta škatla. Bila je pritrjena na štiri gumijasta kolesca, na gornji strani pa je imela ročaj kakor otroški voziček.

Ogledovali smo si slike in jih podajali drug drugemu. Končno jih je Brick vrnil Jerryju in vsi smo ga radovedno pogledali.

Ves je kar žarel in bil tako zadovoljen sam s sabo, da se je ves čas prsil. »Tina je imela prav,« je dejal zadovoljno. »Skoraj vse sem že pozabil in če ne bi spet obiskal Haroldovega kluba, se ne bi več spomnil vseh podrobnosti. Vse dimenzije poznam. Kakšno sekundo sem stal prav poleg te stvarce, en vogal me je celo zadela v nogo. Vse mere bomo preračunali v inčih (dolžinska mera; op. prev.), ostalo pa bomo lahko izmerili po fotografiji.«

Nikakor nisem mogel dojeti, o čem pripoveduje Jerry. Guy in Brick prav tako nista ničesar razumela. Jerry se je nasmehnil in pričel razlagati svoj načrt.

Ko je končal, sem bil tako razočaran, da nisem vedel, kaj bi dejal. Prepričan sem bil, da je zgubil razum in to sem tudi povedal. Ostali so bili istega mnenja in ubogi Jerry je bil nenadoma tako potrft, da je skoraj zajokal. Toda namesto tega se je razhudil. »Cemu?« se je branil in zrl v nas. »Kaj vam je?« Povejte mi, kaj je z vami?«

Za trenutek smo strmeli v travo, ne da bi znali odgovoriti, potem pa je Guy dvignil glavo in odgovoril za vse: »Nič, Jerr,« je mirno dejal. »Takole je: zdaj se mi, da v vsem tem ni možnosti, nobene špranje, toda...«

»Kaj toda?«

»Prav, je skomignil Guy z rameni,« le to je — ne vem. Ljubi bog, Jerr,« je nenadoma prrsnil. »Takšnega ropa še ni bilo nikjer in nikdar na svetu! Saj je fantastično!«

Jerry je malce pomolčal. Potem se je znova nasmehnil — skoraj prav tako samozavestno kakor prej. »Da, to mislim; mar ni prav?« je odbravajoče prikimal.

Vsi smo čepeli s prekrizanimi nogami ali na pol polegli v travo. Jerry pa se je ozrl v nas. »Morda bi vam moral povedati, preden sem pričel razlagati podrobnosti. V rokah je cefral travno bilko. »Ta stvar bo naravnost fantastična, niste istega mnenja? Vse skupaj bo tako neverjetno, tako nepojmljivo, da se nikomur iz Haroldovega kluba o takni stvari še nikoli ni sanjalo ni, kaj šele, da bi mislili na varnostne ukrepe. Toda — povejte mi — kako naj bi sicer prišli v blagajniško sobo?«

Malce je počakal, nas pozorno pogledal ter nadaljeval: »Tina je že povedala; najti bo treba povsem nov način. Premislili smo vse, kako poslujejo in ostalo, in zatem proučili možnosti, da bi jih prevarali. Stvar pa je bila v tem, da smo stali pred igro z zdavnaj vedo za vse možnosti in nevarnosti in so se proti njim tudi zavarovali. Zaradi tega potrebujemo nekaj povsem novega, na kar sploh ne računajo in proti čemur se sploh niso zaščitili. Stvar mora biti fantastična.

Jerry nas je spet pogledal in ko v naših obrazih ni zasledil nikakršnega navdušenja, je tiho dejal: »Poslušajte! Vem, da je moj predlog videti neuresničljiv. Toda če bi napravili tole po meri,« in s kazalcem je potkal po eni izmed slik, ki jih je držal v drugi roki, »kupili pločevino, opremo za varjenje in se naučil z njo ravhati, napravili tole stvarco, kakršna mora biti, nikoli ne zanemarili podrobnosti, ne popustili in izgubili poguma, storili vse po svojih močeh in to natančno,« tu je postal in globoko vdihnil, »bi praktično, praktično, praktično — s pripravljenim natipkanim načrtom v rokah morali uspeli!«

Sedel je v travi, oči so mu plamtele in mirno je dihaj ter lovil sapo. Bil je vznemirjen. »Cemu, presneto,« je dejal tiho, »čemu smo sploh govorili o tem? Menili smo se o velikem ropu! O tem, kako bi pokradli nekaj sto tisoč dolarjev! In to prav tam, kjer se nikoli nihče ni poskušal ropati, čeprav gotovo deset tisoč ljudi misli na to, ne da bi uresničili svoje misli! Mislite, da je kaj takega mogoče brez trdega dela in težav? In neskončni priprav? Da je vse skupaj kakor vlom v kakšno trgovnico?« Izzivalno nas je pogledal. »Cemu, presneto: mislite, da so oni fantje iz Brooklyna, o katerih sem vama pripovedoval — in pra vto je sprožilo tole našo zamisel — cele tedne smo pripravljali roparski napad in nič drugega. Vsako krettno so tisočkrat premislili in vežbali. Njihov načrt je bil fantastičen! Tisti prekleti sladolegarski voziček je bil končno smešen! Kljub temu so delali. Uspelo je. Uresničili so svoje zamisli. Ne, gospodje: sreče ne boste ujeli s petnajstminutnim načrtovanjem in desetimi minutami lahkega dela. Če bi poskušali tako, bi sami silili v smrt.« Spet je s kazalcem pokazal na sliko v roki: »To pa je pot, ki jo lahko izkoristimo in uspemo.«

Jerry nas je impresioniral. Prepričan nas je. Vendar je bilo vse skupaj pravzaprav Tinino delo. Lepo se je skladala z Jerryjem: ko je slišala njegove argumente, je bila istega mnenja. Tako smo se sporazumeli. Prišli smo, da bomo delali pod Jerryjevim vodstvom, vendar smo sklenili, da bomo — ko bo vse pripravljeno — še odločili, če bomo ropali ali ne. Jerry je preskrbel štiri sto dolarjev in pričeli smo delati. Še nikoli nismo kako trdno delali, toliko napravili in premagali toliko na videz nepremostljivih zaprek. Tako je šlo prihodnjih deset dni.

GORA SKOK

Blizu Dražgoš je gora Skok. Dražgošani pripovedujejo, da ji je to ime v starih časih vzdal neki pastir, ki je imel v svoji čredi črnega ovna, prav tako z imenom Skok. Potemtakem je gora Skok dobila ime po ovnu Skoku. A zakaj?

Črni ovnač je bil takšen rogač, da je na pastirjev poziv »Skok, zdaj pa le v poskoki!« skočil na prihajača, ki se je bil

In lepega dne se je divji mož zaves priklatil iz bližnjega gozda in zaklical pastirju:

»Če mi daš vsaj eno ovco, da si jo bom na raznju spekel in si odtešal glad, bom pazil na čredo, da se ji ne bo približal volk. Če pa mi ovce ne daš, te bom premlatil, da ne boš nikoli več prišel semkaj ovce past.«

»O, kar sam si jo izberi!« je navidezno pristal pastir. »A če že hočeš jesti dobro pečenko, ti svetujem, da odereš črnega ovna, ki je največji v ovčji čredi, rejten in masten pa tudi toliko, da se ti bo pečenka kar cedila od ust.«

Rečeno — storjeno! Gozdni mož se je približal črnemu ovnu, ga pograbil za runo in odvlekel na vrh gore, kjer je nad breznom zakuril ogenj, da bi na raznju spekel ovna. Ali ko se je potlej iz oči v oči približeval ovnu, da bi ga odril, je pastir zaklical:

»Skok, zdaj pa le v poskoki!«

Takrat se je črni rogač zaletel v hostnika in ga butnil v globoki prepad, kjer se je nenasitni požerub ubil.

In tako je gora, na kateri je oven Skok ubil divjega moža, po njem dobila ime: Skok. — Lojze Zupanc

mlada rast

približal ovčji čredi in ga podrl na zemljo. Tako je črni oven odganjal od črede celo volka, kadar je le-ta zalezoval ovce. Nikogar se ni bal, nikomur ni prizanesel. Kdorkoli se mu je približal, se je zaletel vanj in ga prebutal, da se mu je kar kolcalo.

Tisti čas pa se je po dražgoških hostah klatil gozdni mož, ki je v temnih nočeh vlamljal v ovčje staje in kmetom kradel ovce. Dražgošani so razmišljali, kako bi se iznebili nadležnega, tatinskega hostnika, končno pa so se spomnili na črnega ovna, ki je vsakemu, na kogar ga je pastir naščeval, tako zrabljal kosti, da se je komaj še malo živ prislekel domov.

»Če ga nihče ne bo zmoget, črni oven ga bo!« so dejali in pregovorili pastirja, da je ovčjo čredo segnal na vrh gore, kjer so bili takšni pašniki, da lepših in sočnejših ni bilo v vsej dražgoški okolici.

Mačica in igle pletilke

Revna žena je šla v gozd nabirat dračje. Ko se je vračala z butaro suhljadi na hrbtu, je zagledala mačico, ki je bolna ležala za plotom in vekala. Usmiljena žena jo pobere v predpasnik in odnese domov. Naproti ji prideta otroka in jo vprašata: »Kaj pa imaš v predpasniku, mama!« in sta ji mačico hotela kar vzeti. Toda žena se je bala, da ji storita kaj hudega in je ni dala. V kotu je postlala mehko posteljo iz mehkih cunj in natočila skodelico mleka. Ko se je mačica pozdravila, se je nekega dne brez slovesa potepala in se ni več vrnila.

Spet je odšla žena v gozd

po dračje. Ko se je vračala z butaro domov, je zagledala tam ob plotu, kjer je takrat našla bolno mačico, prelepo gospo. »Nastavi predpasnik!« je rekla gospa in ji vrgla pet igel pletilk.

Žena sicer ni vedela, kaj bi z njimi, domov jih je pa le odnesla in položila na mizo. Ko je zarana vstala, glej, na mizi par novih nogavic. Žena se je temu čudila. Na večer spet položi igle na mizo in zjutraj je tam spet par novih nogavic. Sedaj je razumela, da so čudežne igle nagrada za njeno usmiljenje. Igle so plette noč za nočjo in žena je nogavice prodajala in z otroki ni nič več

Prvo srečanje z ogledalom. Na prvi pogled nezadovoljstvo. Začuden obraz je namenjen najbrž tehniki.

Korenjak Jaka

Nekoč je šel Jaka iskat službo. Vprašal je kmeta, če potrebuje hlapca. Kmet je rekel, da ga potrebuje. Dogovorila sta se in Jaka je nastopil pri njem službo hlapca.

Kmet ga je poslal v skedenj in mu dal v roke cepce, da bi mlatil. Jaka je zgrabil cepce, z njim nekaj časa mlatil, nato pa se nasmehnil: »To naj bo cepce? Tak je mojega očeta muhalnik. Odvrigel je cepce vzel drog, privezal nanj velik panj in mlatil, dokler ni omlatil vsega žita.«

Potem, ko je žito omlatil, je rekel, da ga bo vejal, naj mu dajo lopato. Dali so mu lopato. Jaka se je nasmehnil: »To naj bo lopata? Taka je mojega očeta žlica.« Odvrigel je lopato, privezal k drogu večke in vejal. Ko je zvejal vse žito, je vprašal: »Kje so vreče?« Prinesli so mu vreče. »Hm!« se je Jaka nasmehnil, »to naj bodo vreče? Take so mojega očeta vrečice za denar.« Odvrigel je vreče, vzel usnjen meh za volno, ga napolnil z žitom in ga odnesel.

Kmet se je zbal, da ne bo mogel ukazovati tako ročnemu hlapcu. Prestrašil se je,

da bi ga Jaka lahko ubil, če bi se sprla. Rad bi se ga znebil. Ko so sedli k obedu, je hlapec pogledal žlico in se nasmehnil: »To je žlica? Take lopatice nosi moj oče v uhljih?« Odvrigel je žlico, si prinesel vejalico in z njo pojedel vse sam.

Kmet se je po obedu posvetoval z ženo. Sklenila sta,

da mu naročita, naj očisti vodnjak in se obenem odločila, da ga bosta v vodnjaku zasula s kamenjem. Jaka je zlezal v vodnjak, onadva pa sta začela metati nanj kamenje. Toda Jaka se za to ni zmenil. Nato so začeli s petimi možaki valiti v vodnjak velike kamne. Jaka se je okrenil, pogledal navzgor in klical: »Toda kokoške, kokoške, kaj pa zgoraj brskate?« Kmet si ni znal več pomagati. Nazadnje so privalili k

vodnjaku velik zvon, ki je bil v poslopju, in ga zvalil v vodnjak na hlapca. Zvon je padel Jaku ravno na glavo. Jaka pa je zaklical: »Aj, aj! Torej sem dobil še klobuček!«

Ko je Jaka vodnjak očistil, je zlezal ven in rekel kmetu ter kmetici: »Razumem vaju! Da se ne bi bilo treba vama zaradi mene pregrešiti, vaju zapustim rajši sam!« In je odšel s kmetijem.

Raci in žaba

Na mlako priletita raci, da bi se odpočili. Iz bičevja priplava žaba kam?«

»Iz daljnih krajev na jug,« odgovorita raci. »Samo maso se tu odpočijeva.«

»Vzemita me se seboj,« prosí žaba. »Tudi jaz bi rada odletela iz teh krajev!«

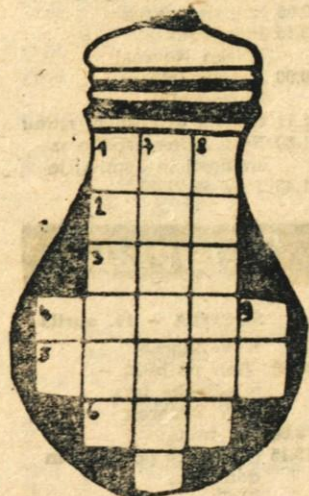
»Prav radi bi te vzeli s seboj,« odvrne ena izmed rac, a kaj, ko ne znaš letati.«

»Tule plava kos veje,« de žaba, »vzemita je v kljun, leti na zemljo, se razleze, da vsaka na enem koncu, jaz ni nobeni stvarí več podob- se je bom prijela na sredi, na.

pa bomo vse tri letele, da bo veselje!«

»No, prav, pa naj bo po tvojem!« odgovorita raci. In vse tri odletijo, kakor je predlagala žaba. Z desne in leve, od zgoraj in spodaj, od vsepovsod se jim bližajo troje pi ptic — selivk in vse se čudijo. Zabi je všeč, da jo vse gledajo. Pa odpre usta, da bi se pohvalila: »Jaz sem si to izmislila, veste?« A joj! Že pri prvi besedi strmoglaví navzdol proti zemlji. Ko pri- žaba, leti na zemljo, se razleze, da vsaka na enem koncu, jaz ni nobeni stvarí več podob-

KRIŽANKA »ŽARNICA«

Vodoravno:

1. največja množina
2. rdeč poljski cvet
3. 1. os. množine glagola biti
4. madžarsko moško ime
5. pregled za vojaško službo

Navpično:

4. veznik
7. mestece blizu Zagreba
8. tujka za »gospodar«
9. plosčinska mera

Kdo koga lovi?

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA - 14. aprila

- 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
- 8.35 Glasba ob delu
- 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 9.25 Simfonija Jadrana
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Nekaj ameriških popevk
- 11.15 Angleščina za mladino
- 11.30 Pol ure pred dvanajsto
- 12.05 Deset minut s triom Slavka Avsenika
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Jelka Hočvar: Katera sredstva za zatiranje plevla uporabljamo ob setvi
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Radi bi vas zabavali
- 14.05 Simfonični plesi
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Napotki za turiste
- 15.25 Ples, romanca in še kaj
- 15.40 Zenski zbor France Prešeren iz Kranja
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Čaemo v kino...
- 17.50 Orglice in harfa
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Prizor iz Verdijevega Othela
- 18.45 Okno v svet
- 19.05 Zdaj pa kar po domače
- 20.00 Za prijeten konec tedna
- 20.20 Radijska komedija
- 21.00 Plesni zvoki in popevke na tekočem traku
- 22.15 Oddaja za naše izseljence
- 23.05 Zaplešimo v sobotno noč

NEDELJA - 15. aprila

- 6.00 Za dobro voljo in nedeljsko jutro
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.31 Slavnji mojstri pišejo za otroke
- 8.46 Po črnih in belih tipkah
- 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
- 9.47 »Pod brajdo« in druge pesmi Rada Simonitija
- 10.00 Še pomnite tovariši...
- 10.30 Uro pri dunajskih klasikih
- 11.30 Nedeljska reportaža
- 11.50 Nekaj melodij za dober tek
- 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I.
- 13.30 Za našo vas
- 14.00 Poje Koroški akademski oktet
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II.
- 15.15 Četri ure ob glasbenem avtomatu
- 15.30 Rapsodije in divertimento
- 16.00 Humoreska tega tedna
- 16.20 Zabavno popoldne ob radijskem sprejemniku
- 17.05 Prislunimo češkemu orkestru Karlu Vlachu
- 17.15 Radijska igra
- 18.11 Tri kitajske skladbe Abrama Chasinsa

- 18.19 Prvi in drugi stavek iz druge violinske skladbe
- 18.30 Sportno popoldne
- 19.05 Glasbeno srečanje
- 20.00 Izberite melodijo tedna
- 20.45 Iz albuma orkestra Eddie Barclay
- 21.00 Glasovi od včeraj in danes
- 22.15 Orkestri in solisti RTV Zagreb
- 23.05 Plesna glasba na valu 327,1 m

PONEDELJEK - 16. aprila

- 8.05 Igra violončelist Oton Bajde
- 8.20 Dve simfonični pesnitvi iz domače literature
- 8.55 Za mlade radovedneže
- 9.25 Naš zabavni kaleidoskop
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Ansambla Page Cavanaugh in Pepe Jaramilo
- 11.15 Naš podlistek
- 11.35 Iz oper nemških skladateljev
- 12.05 Igrajo in pojo Beneški fantje
- 12.15 Kmetijski nasveti - prof. France Vardjan: Stročni fižol za dom in predelavo
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Medigra v lahkem tonu
- 14.00 Melodije za razvedrilo
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Pianist Stefan Askenase
- 15.40 Literarni sprehod
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 55 minut za ljubitelje operne glasbe
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 S tim vam smemo postreči
- 18.45 Radijska univerza
- 19.05 Majhen koncert altistke Marije Bitenc
- 19.23 Intermezzo za violino in harfo
- 20.00 Glasbena skrinja
- 20.45 Kulturni globus
- 21.00 Simfonični koncert zagrebške filharmonije
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Ljubiteljem modernih plesnih ritmov
- 23.45 Melodije za lahko noč

TOREK - 17. aprila

- 8.05 Poje ženski vokalni kvartet
- 8.25 Naš zabavni kaleidoskop
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Domovina, simfonija v enem stavku
- 10.15 Izberite melodijo tedna
- 11.00 Trije rodovi
- 11.15 Napredujte v angleščini
- 11.25 Zelimo vam dober tek
- 12.05 Vaški kvintet z Reziko in Sonjo
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Jože Sile: Zanesljivost pridelka z izbiro primernih sort
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Od Triglava do Ohrida
- 13.50 Klavir, petje in violončelo
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 14.35 Arije iz oper Giacomina Puccinija
- 15.20 Harfa in orglice
- 15.30 V terek na svidenje
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Izbor iz Cajkovskega

- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
- 18.45 S knjižnega trga
- 19.05 Veliki zabavni orkestri tega tedna
- 20.00 Rukoveti
- 20.30 Radijska igra
- 21.30 Sonata v c-molu
- 21.45 Zasanjani pevec Frank Sinatra
- 22.15 Uvod v glasbo 20. stoletja
- 23.05 Zadnji ples pred polnočjo
- 23.45 Melodije za lahko noč

SREDA - 18. aprila

- 8.05 Simfonična matineja
- 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb
- 9.25 Spored priljubljenih dvospevov
- 10.15 Od tod in ondod dixerlenda
- 11.15 Človek in zdravje
- 11.00 Naši ansambli v stilu
- 11.25 Beethoven - Soštakovič
- 12.05 Ansambel in pevci Milana Stanteta
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Oto Muck: Krmiljenje govedi v poletju
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Od arije do arije
- 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 14.35 Radi bi vas zabavali
- 15.20 Od renesanse do impresionizma
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Soferjem na pot
- 17.50 Sovjetska, romunska in poljska zabavna glasba
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Popoldne pri skladatelju Matiji Bravničarju
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Panorama vedrih melodij
- 20.00 Naš variete
- 21.00 Prerez opere »Ljubezenski napoj«
- 22.15 Po svetu jazza
- 22.45 Glasbena medigra
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Moderna plesna glasba
- 23.45 Melodije za lahko noč

ČETRTEK - 19. aprila

- 8.05 Scene iz pravljicnih oper
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Mali klub ljubiteljev popevk
- 9.40 Pet minut za novo pesmico in pozdravi za mlade risarje
- 10.12 Od tod in ondod
- 11.00 Orkester Raphaela
- 11.15 Ruski tečaj za začetnike
- 11.30 Mendelsohn v izvedbi Davida Ojstraha
- 12.05 Narodne za ženski zbor
- 12.15 Kmetijski nasveti - Franc Robida: Kako pospešujemo pomladanski razvoj čebeljih družin
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Igra Pihalni orkester LM
- 13.50 Vrtimo vam ploščo za ploščo
- 14.20 Pavčičeve pesmi in Ravnikove klavirske skladbe
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Vedri intermezzo
- 15.30 Turistična oddaja
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Koncert po željah poslušalcev
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Kubanski praznik
- 18.25 To in ono o pevcu Pat Boone-u
- 18.45 Kulturna kronika
- 19.05 Simfonični orkester jugoslovanske radiotelevizije
- 20.00 Četrkov večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Zabavni orkester Tony Leutwiller
- 21.00 Literarni večer
- 21.40 Skladatelja Ivo Lhotka-Kalinski in Mihovil Logar
- 22.15 Naši tonski tehniki vam predvajajo
- 22.45 Broadway v ritmu
- 23.05 Dve kompoziciji Benjamina Brittna
- 23.50 Nočni akordi
- 8.05 Naš zabavni kaleidoskop
- 8.35 Dve makedonski skladbi
- 8.55 Pionirski tehnik
- 9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Istrijanka
- 11.15 Naš podlistek
- 11.35 Trije odlomki iz romantičnih oper
- 12.05 Haremske pesmi
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Miran Marušič: Vzgojni sistemi vinske trte na Primorskem
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Morda je to vaša melodija
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 14.35 Poje sopranistka Nada Vidmar
- 15.20 Dva baročna koncerta
- 15.45 Jezikovni pogovori
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Glasba za pihala, trobila in harfo
- 17.35 Veliki zabavni orkestri tega tedna
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Domači napevi
- 18.45 Iz naših kolektivov
- 19.05 Pisana paleta zabavne glasbe
- 20.00 Odmevi starega Dunaja
- 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
- 20.30 Dubravka Tomšičeva igra Schumanna in Brahmsa
- 20.50 Pevske minute
- 21.00 Zabavni orkester Alfred Scholz
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
- 22.15 Za romantično razpoloženje
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Simfonična glasba z obeh strani Atlantika

Drugi program

- SOBOTA - 14. aprila
- 19.00 Melodije na tekočem traku
- 20.00 Rahmaninov v interpretaciji pianista Emila Gilelsa
- 20.40 Sedem pevcev - sedem popevk
- 21.00 Plesni orkester Ray Anthony

- 21.15 Jazz na koncertnem odru
- 22.15 Sobotni ples

NEDELJA - 15. aprila

- 12.00 Nedeljski koncert ob dvanajstih
- 13.10 Operne melodije
- 14.00 Veseli ritmi za nedeljsko popoldne
- 14.30 S skladateljem Sivcem in Arničem
- 15.15 Vrtljak vsega - za vsakogar
- 19.00 Zabavne melodije
- 20.00 Godalni kvartet v As-duru
- 20.33 Zabavni intermezzo
- 20.45 Mednarodna radijska in televizijska univerza
- 21.00 V nedeljo ob devetih zvečer
- 22.15 Simfonija št. 2 za klavir in orkester
- 22.50 Zabavni zvoki

PONEDELJEK - 16. aprila

- 19.00 Prolog opere »Mefistoles«
- 20.00 Odmevi iz Varšave
- 20.30 Napredujte v angleščini
- 20.45 Beograjska spomlad

TOREK - 17. aprila

- 19.00 Nekaj stare italijanske glasbe
- 20.00 Beograjska pomlad
- 21.30 Mednarodna radijska in televizijska univerza
- 21.45 Jazz ob 21.45

SREDA - 18. aprila

- 19.00 Angleščina za mladino
- 19.15 Orkester Xavier Cugat
- 20.00 Koncert glasbe skladatelja Howarda Fergusona
- 20.30 Ruski tečaj za začetnike
- 20.45 Uvertura in koncert
- 21.20 Popevke iz treh dežel

ČETRTEK - 19. aprila

- 19.00 Zabavne melodije domačih avtorjev
- 20.00 Košana - solisti beograjske opere
- 21.40 Za lahko noč

PETEK - 20. aprila

- 19.00 Zapišite narek
- 19.15 Poje vam Marko Novosel
- 20.00 Lansko leto v Darmstadt
- 21.11 Godala v plesnem ritmu
- 21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domišljije
- 21.45 Jazz ob 21.45

Televizija

SOBOTA - 14. aprila

- RTV Zagreb
- 18.00 Dan po bitki - mladinska igra RTV Beograd
- 19.00 TV pošta
- 19.15 S kamero po svetu in domovini JRT
- 20.00 TV dnevnik RTV Zagreb
- 20.20 Propagandna oddaja RTV Beograd Italija
- 20.35 Na tajnem kanalu RTV Ljubljana
- 21.05 Zabavno glasbena revija
- 22.15 Poštna kočija RTV Beograd
- 22.15 Vremeplov - reportaža JRT
- 22.45 TV dnevnik II.

NEDELJA - 15. aprila
RTV Zagreb
10.00 Oddaja za kmetovalce RTV Ljubljana
10.30 Porota - TV film iz serije Veter
16.15 Športno popoldne RTV Beograd
18.00 Koncert narodne glasbe
19.00 Človek v vesolju - reportaža
20.00 Sedem dni
20.45 Festival malih scen RTV Zagreb
21.00 Klobuk gospoda Anatola - poljski igrani film

PONEDELJEK - 16. aprila
RTV Zagreb
18.00 Veter - serijski film RTV Beograd
18.30 Iz industrije za industrijo RTV Ljubljana
19.00 Izkusnje upravljavcev - odnosi v kolektivu RTV Zagreb
19.00 Pregled
19.45 TV biro št. 15 JRT
20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 Športni pregled RTV Ljubljana
20.35 Tajni zakon - prenos iz onere
22.40 Zadnja poročila RTV Beograd
20.35 Slovenske vojne ne bo - TV drama
21.45 TV dnevnik II.

TOREK - 17. aprila
RTV Zagreb
20.00 Bran na ekranu - filmski mozaik RTV Beograd
20.45 Festival zabavnih melodij «Beograjska pomlad»

SREDA - 18. aprila
RTV Ljubljana
18.00 Palčica - TV slikanica
18.10 Kuharski nasveti
18.30 Otroški film
18.40 Sodobna kirurgija
19.00 TV obzornik RTV Zagreb
17.30 Članci pojejo 1962
19.00 Iz džungle
20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.30 Plova - zabavno gledana oddaja RTV Zagreb
21.30 Sobota malega mesta - reportaža JRT
22.00 TV dnevnik II.

ČETRTEK - 19. aprila
RTV Zagreb
10.00 TV v šoli RTV Beograd
18.00 Nenavadna pravljica, film za otroke
19.00 Človek in dogodki JRT
20.00 TV dnevnik RTV Zagreb
20.00 TV biro št. 16 RTV Ljubljana
20.30 Plova - oddaja RTV Beograd
21.40 Količe in pisatelji RTV Ljubljana
21.55 Dokumentarni film RTV Beograd
21.55 Serijski film JRT
22.25 TV dnevnik II.

PETEK - 20. aprila
RTV Beograd
19.00 Tajni dnevnik dr. Hudsona RTV Ljubljana
19.30 Doma in na tujem RTV Beograd
19.30 Po muzejih in galerijah JRT
20.00 TV dnevnik RTV Ljubljana
21.10 Koncert delista Cirila Škerjanca
20.20 Javna tribuna
21.40 Zadnja poročila RTV Beograd
20.00 Spored jugoslovanske kinoteke
22.20 TV dnevnik II.

Kino

SOBOTA - 14. aprila
Center - domači film NE DREZAJ V SREČO ob 16., 18. in 20. uri, premiera francoskega kriminalnega filma S. O. S. RADIO TAXI ob 22. uri
»Storžič« - francoski VV film ROCCO IN NJEGOVI BRATJE, matineja ob 10. uri, ameriški barvni CS film NOČNI PREHOD ob 16., 18. in 20. uri, premiera angleškega barvnega filma OBTOŽENI STE, OSCAR WILDE ob 22. uri
»Svoboda« - Danes zaprto! Cerklje »Krvavec« - Danes zaprto!
»Naklo« - ameriški barvni CS film SONCE ZNOVA VZHAJA ob 20. uri
»Duplje« - ameriški film V POMLADI ŽIVLJENJA ob 20. uri

NEDELJA - 15. aprila
»Center« - ameriški barvni CS film NOČNI PREHOD, matineja ob 10. uri, domači film NE DREZAJ V SREČO ob 16. in 18. uri
»Storžič« - barvni film MELODIJE IN PLESI ob 10. in 13.30 uri, ameriški barvni CS vester film NOČNI PREHOD ob 15., 17., 19. in 21. uri
»Svoboda« - francoski VV film ROCCO IN NJEGOVI BRATJE ob 16. in 19. uri
»Naklo« - ameriški barvni CS film SONCE ZNOVA VZHAJA ob 16. uri
»Voklo« - ameriški film V POMLADI ŽIVLJENJA ob 16. uri
»Senčur« - ameriški film V POMLADI ŽIVLJENJA ob 19. uri

PONEDELJEK - 16. aprila
»Center« - premiera domačega CS filma NADŠTEVILNA ob 16., 18. in 20. uri
»Storžič« - ameriški barvni CS film NE DREZAJ V SREČO, matineja ob 10. uri, angleški barvni CS film OBTOŽENI STE, OSCAR WILDE ob 17. in 19.30 uri

TOREK - 17. aprila
»Center« - domači CS film NADŠTEVILNA ob 16., 18. in 20. uri
»Storžič« - domači film NE DREZAJ V SREČO, matineja ob 10. uri, angleški barvni CS film OBTOŽENI STE, OSCAR WILDE ob 17. in 19.30 uri
»Svoboda« - domači film NE DREZAJ V SREČO ob 19. uri

Jesenice - RADIO -
14. do 16. aprila francoski barvni film ZVEZDE OPOLDNE
17. do 18. aprila jugoslovanski film SREČALI SE BOMO ZVEČER
19. do 20. aprila nemški film ZVEZDA RIA

Jesenice - PLAVŽ -
14. do 15. aprila francoski film AFERA NINE B
16. do 18. aprila francoski barvni film ZVEZDE OPOLDNE
19. do 20. aprila jugoslovanski film SREČALI SE BOMO ZVEČER

Zirovnica
14. aprila francoski film ČRNA MAPA
15. aprila ameriški VV film SREDI NOČI
18. aprila francoski film AFERA NINE B

Dovje
14. aprila ameriški VV film SREDI NOČI
15. aprila francoski film ČRNA MAPA
19. aprila francoski barvni film ZVEZDE OPOLDNE

Koroška Bela
14. aprila ameriški barvni CS film PREPOVEDANE STRASTI
15. aprila jugoslovanski film SREČALI SE BOMO ZVEČER
18. aprila francoski film AFERA NINE B

Kropa
14. aprila francoski barvni film NESREČNIKI I. del ob 20. uri
15. aprila slovenski film VPSLJICA ob 15. uri, francoski barvni film NESREČNIKI II. del ob 19.30 uri
19. aprila ameriški barvni film ZDRAVO PRIJATELJ, mladinski film
19. aprila angleški film VELIKO PRIČAKOVANJE ob 19.30 uri

Liubno
14. aprila ameriški barvni CS film PLESALKE ob 20. uri
15. aprila ameriški barvni CS film PLESALKE ob 16. uri
Skofja Loka »SORA«

14. aprila italijanski film MARATONSKA BITKA ob 18. in 20. uri
15. aprila italijanski film MARATONSKA BITKA ob 9.30, 17. in 20. uri
17. aprila ruski film DEKLIŠKA POMLAD ob 20. uri
18. aprila ruski film DEKLIŠKA POMLAD ob 18. in 20. uri
19. aprila nemški film RDEČI KROG ob 20. uri
20. aprila nemški film RDEČI KROG ob 18. in 20. uri

Radovljica
14. aprila domači film NA ZMAJEVI SLEDI ob 20. uri
15. aprila nemški film SLUČAJ INSPEKTORJA SIRDINGA ob 16. in 20. uri
15. aprila domači film NA ZMAJEVI SLEDI ob 18. uri in matineja ob 10. uri
18. aprila zahodnonemški film NÜRNBERŠKI PROCES ob 20. uri
18. aprila zapadno nemški film NÜRNBERŠKI PROCES ob 18. in 20. uri

19. aprila nemški zabavni film ZALJUBLJENI DETEKTIVI ob 20. uri
20. aprila švedski ljubezenski film POUK O LJUBEZNI ob 20. uri

Duplica
14. aprila ameriški barvni CS film NEKATERI SO PRITITELI ob 20. uri

15. aprila ameriški barvni CS film NEKATERI SO PRITITELI ob 15., 17. in 19. uri
15. aprila ameriški barvni CS film SEDMO SIMBADOVO POTOVANJE ob 10. uri
16. aprila ameriški barvni CS film SEDMO SIMBADOVO POTOVANJE ob 18. uri
17. aprila ameriški barvni CS film SEDMO SIMBADOVO POTOVANJE ob 20. uri
18. aprila angleški CS film SINOVI IN LJUBIMCI ob 18. uri
19. aprila angleški CS film SINOVI IN LJUBIMCI ob 20. uri

Gledališča

PRESERNOVO GLEDALIŠČE
v Kranju
Nedelja - dne 15. aprila ob 16. in 20. uri John Steinbeck: LJUDJE BREZ ZEMLJE, gostovanje v Skofji Loki
Četrtek - dne 19. aprila ob 16. uri Finžgar: VERIGA za rod ISKRA, gostovanje Sentjakobskega gledališča iz Ljubljane

GLEDALIŠČE
»TONE ČUFAR«
na Jesenicah
Nedelja - dne 15. aprila ob 15. in 19.30 uri S. Skufca: PUNČKA SANJA - Sanje za velike in male otroke,

Športne prireditve

ROKOMET
V drugem kolu spomladanskega dela gorenjskega prvenstva se bodo jutri na igriščih prvo imenovanih moštev pomerili - Duplje: Storžič, Radovljica; Iskra, Tržič II; Križe, Borac, Kranj; Mladost II ter Sava Kranj: Triglav. Začetek vseh tekem je ob 10. uri.

NOGOMET
Jutri se začne tudi tekovanje nogometašev v okviru podzvezne lige. Kranjska Mladost je prosta, sicer pa se bodo srečali:
v Skofji Loki Partizan: Jesenice ob 15.30 uri, pionirji istih klubov ob 14.30 uri; službojoča sta Zupan in Balderman;
v Kranju Triglav B: Tržič ob 9. uri, pionirji istih klubov ob 10.30 uri; službojoči Kozelj;
v Senčurju Svoboda: Prešeren ob 9. uri, pionirji istih klubov pa ob 10.40 uri; službojoči Erzlin.
Nogometaši Triglava gostujejo v Ljubljani, kjer se bodo ob 16. uri pomerili z vodčim na lestvici SCL - Olimpijo.

LANCOVO
Ob 8. uri bo tu namiznoteniški turnir za člane in članice.

SORSKA PLANINA NAD BOHINJEM
Danes in jutri bo tu I. zlet delovnih kolektivov Gorenjske združen s tekmovanjem v smučarskih tekah in veleslalomu.

ZELENICA
S startom ob 11. uri se bo jutri na Zelenici nad Tržičem pričelo republiško prvenstvo v veleslalomu za člane, stare nad 35 let.

ŽIRI
Jutri dopoldne bo tu predtekmovanje domačih judoistov, Triglava iz Kranja in Ljubljane - za sodelovanje na republiškem prvenstvu za posameznike.

KOŠARKA
V šoli na Planini bo jutri s pričetkom ob 9. uri pionirski turnir, na katerem bodo sodelovali mladi košarkarji Ilirije in Tivolija iz Ljubljane ter kranjskega Triglava.

KRIŽE
Jutri ob 10. uri se bo tu pričelo okrajno prvenstvo v krosu.

Turistični informator

TRŽIČ:
V privatnih turističnih sobah, ki jih lahko dobite pri Turističnem društvu v Tržiču, je prostih še 12 ležišč.
»Pri pošti« - Prosta so še 4 ležišča, ki jih lahko rezervirate tudi po telefonu, št. 329.

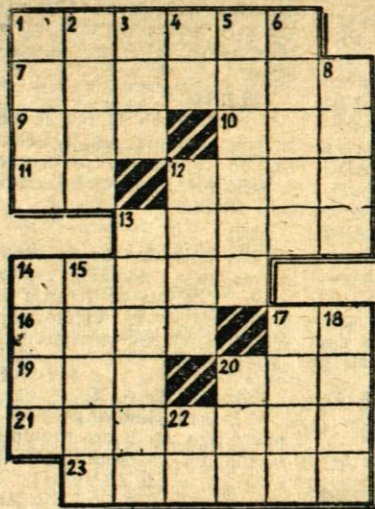
Podlubljalj - Pri Marti Ankeletovi je prostih še 10 ležišč in jih lahko rezervirate po telefonu 386.
Planinski dom pod Storžičem - Na razpolago je še 70 ležišč.
Planinski dom na Kofcah - Tudi tu je prostih še 30 ležišč.
Ljubeljski prelaz je še neprehoden.
Iz Tržiča v Ljubljano in nazaj vozi dnevno 23 avtobusov.

Dovolilnice za ribolov izdaja Turistično društvo v Tržiču, dovolilnice za lov pa Uprava državnih lovišč v Kamniški Bistrici.

V hotelu »Pri pošti« v Tržiču je na novo preurejen salon, kjer je vsako soboto glasba s plesom.
Gostinsko podjetje »Zelenica« je pred kratkim odprlo v Lomu nad Tržičem nov gostinski obrat, z mrzlo in toplo kuhinjo.
Jutri bo na Zelenici republiško prvenstvo v slalomu za starejše člane, ki ga organizira Smučarska zveza Slovenije.

Prihodnjo nedeljo, 22. aprila, pa bo na Zelenici mednarodni veleslalom v organizaciji smučarskega kluba »Ljubelj« iz Tržiča.

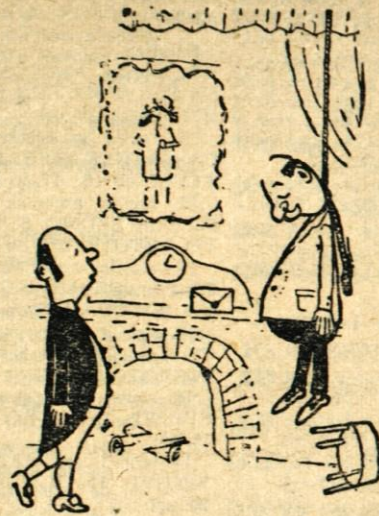
Križanka št. 16

Vodoravno: 1. vzdržnost, 7. visoko listnato drevo, 9. predlog, 10. dvojičca, 11. okrajšava za glasbeno delo, 12. makedonsko ime (pisatelj Nedelkovski), 13. trojanski kraljevič, ki je ugrabil Heleno in s tem sprožil trojansko vojno, 14. igra na srečo, 16. prečni drog v kozolcu, 17. začetnici slovenskega pisatelja (Bratovščina Sinjega galeba), 19. veznik, 20. geometrijski pojem, 21. vojaška ali delavska pivnica, 23. tiskarska mreža.

Navpično: 1. gradbeni element, 2. padajoča voda, 3. velika posoda, 4. Avtomobilska oznaka Egipta, 5. omejitev, pregrada, 6. letopis, 8. grški bog vojne, 12. pijača, 13. zeleni volk, 14. ovijalka, 15. obredna obleka duhovnikov, 17. moško ime, 18. priletel, 20. največji sesalec, 22. avtomobilska oznaka Trsta.

SLUGA

All me je gospod baron morda klical?

INFORMACIJE

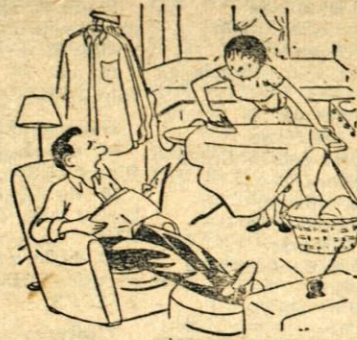

— Da, poročena je z menoj!

Rešitev križanke št. 15

Vodoravno: 1. stearin, 8. termika, 9. or, 10. Enej, 11. ura, 12. lari, 14. oe, 16. enakost, 18. kanasta.

ZENA PRI DELU

— Ni mi všeč, da te moram gledati pri delu. Zakaj ne likaš v drugi sobi?

LJUBEZEN

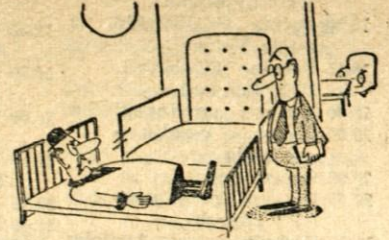
— Pojedel bi te iz ljubezni!
— In kaj boste vzeli za pijačo?

PODRTO DREVO NA TRGU REVOLUCIJE

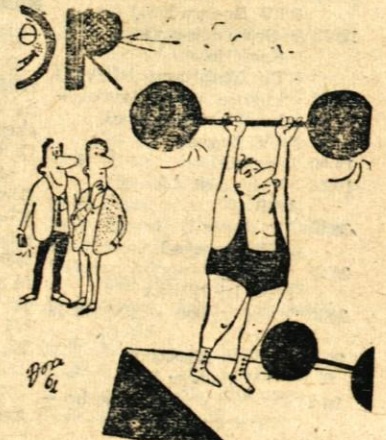
— Tecimo iz Kranja, dokler nam ne posekajo korenin!

PONUDBA S POGOJEM

— Takoj vam moram povedati: če ne zaspim v petih minutah je ne bom kupil!

DVIGANJE UTEZI

— S kakšno lahkoto dvigal
— Saj je vendar trgovec.

BREZ BESED

Državljan Siratka je obstal na pomolu in gledal za barko, ki se je jadorno odmikala od obale.

»Prekleta barka,« je klet. »Pred nosom ti odpelje. Ko bi prispel le minuto prej, bi se zdajle lepo peljal.«

Trenutek, dva je še postal na obali, potlej se je z zavestjo, da ima do naslednje ladje še dve uri časa, umaknil v senco in sedel na klop. Umiril se je in pričel preštovati galebe pa čolne in ladje. Pozneje je njegovo pozornost pritegnil migetajoč odblesek sončnih žarkov na morski gladini. Po udih se mu je razlezla sladka dremavica...

V bližini je ujedljivo zaškripal vitel in Siratka je planil iz spanja. Ni se takoj znašel. Odsotno je mežikal proti morski gladini in s težavo zbiral dremotne misli. Potem se je zdržnil.

»Koliko časa je spal?«

Pogledal je na uro in zastokal. Nato je planil čez cesto na pomol.

»Je že prišla barka za Rovinj?« je vprašal postarnega možička, ki je že celo večnost namakal trnek, ne da bi kaj ujel. Ta je iztegnil roko in pokazal po zalivu. Siratka

je pogledal v tisto smer in zastokal. Nebogljen je gledal za jadnico, ki je izginjala za bližnjim ričem.

Ko bi ga zdajle videli domači — žena in otročka! Kaj si mislijo, ko ga zaman čakajo v Rovinju? Imelo ga je, da bi skočil v vodo in odplaval proti cilju. Potem se je spet obrnil k trmastemu ribiču:

»Kdaj odpluje naslednja barka?«

»Čez dve uri,« je odvrnil možiček. Potem je še odsekano pristaval: »Ob sedmih... zadnja večerna barka. Potem pa spet jutri.«

Siratka se je ves divji umaknil v senco. Sedel je na prejšnje mesto pa je takoj spet planil na noge. Če še enkrat zaspil! Rajši se je napotil vzdolž obale. Potem je taval po bližnjih ulicah in si ogledoval izložbe.

Pritaval je do brivnice in se zagledal v ogledalu poleg vhoda. Kako smešen se je zdel samemu

sebi! Prijelo ga je, da bi s pestjo sunil v zoprnika v ogledalu. Potem je z dlanjo potegnil po licu. Danes se še ni utegnil obriti. Pogledal je na uro. Kazalca sta kazala šesto. Čudno, kako počasi se pomika čas. Celo večnost že postopa po ulicah, čas pa nikamor!

Stopil je v brivnico. Nekaj trenutkov nato je sedel na stol in

obrisal milnico in potisnil brivcu v roko stotak. Potem je planil na ulico. Pa se je domislil svojega kovčka. Zatulil je kot Indijanec in se vrnil ponj. Nato je zdiral proti pristanišču. Prej ko v minuti e prispel na pomol. Usta so se mu stisnila v bolesten krčev.

»Spet sem zamudil!« je zaječal. Med barko in pomolom je zijal

Barka ne čaka

brivec ga je začel militi. Siratku se je zdelo, da je zelo počasen. Potem je prišla na vrsto britev.

»Pobitite, prosim!« ga je spodbudil. »Ob sedmih moram na barko.«

»Potem boste pa zamudili,« je neprizadeto ugotovil brivec.

Siratka je planil pokonci in pogledal na uro. Ustavila se je!

»Koliko kaže vaša ura?« je zatulil.

»Sedem.«

Siratka je obupano zaječal. Z na pol obritega obraza si je s prtičem

širok prepad. Siratka se je odločil. Zalučal je kovček na krov in se pognal še sam. Preskočil je prepad in se krčevito oklenil ograje. Če bi bil prepad le za pedenj širši... Siratko je zazebljo pri srcu.

Potniki so mu pomagali čez ograjo na palubo. Tam se je ves omočičen sesedel na zvitek vrvi. Zmagoslavno se je nasmehnil:

»Za las je manjkalo, pa bi mi barka spet ušla.«

»Kako — ušla?« so se začudili prisotni. »Saj pravkar pristajamo!«